

NIXONO ŽODIS

LĖTAS TRAUKIMASIS TĘSIASI TOLIAU

Tur būt sunku įsivaizduoti blogesnę atmosferą prezidento Nixono kalbai kaip praėjusio trečia-dienio. Dar prieš koki mėnesį atrodė, kad prezidentas galės pasigirti. Juk jo Indokinijos politika, turint galvoje visas sąlygas, buvo pasisekimas. Perversmas Cambodijoje ir jį pasekęs JAV bei Pietų Vietnamo kariuomenių žygis į tą kraštą privertė komunistus bėgti iš buvusių neliečiamų bazių ir šiuo metu bent 4 jų divizijos, kurios galėtų būti panaudotos kariniams žygiams Vietname, turi kautis pačioje Cambodijoje. Jei net ilgai neišsilaikys, žygis į Cambodiją davė progos atsikvėpti ir geriau pasiruošti Saigono režimui.

Kariškai žiūrint, net ir invazija į Laosą nebuvo pralaimėjimas. Komunistai turėjo stoti į kovą ir gerokai nukentėti. Turint galvoje, kad P. Vietnamas šiuo metu turi daugiau vyrų po ginklu negu šiaurės, net ir visai lygūs nuostoliai yra laikytini laimėjimu. Žygis į Laosą, kaip jau čia minėjome, buvo tačiau psichologinis pralaimėjimas JAV vidaus fronte. Pasirodė, kad komunistų žvalgyba buvo daug pranašesnė negu Saigono. Jie žinojo apie Saigono planus ir į invazijos vietas permetė geriausią savo jėgą. Tam paaiškęs, Saigonas tik tada būtų galėjęs tęsti savo žygį, jei mes būtų daugiau savo kariuomenės. Senas amerikiečių planas, savo laikui patiekias prezidentui Johnsonui, Ho Čimino kelių raizginio perkirtimui per Laosą iki Thailando sienos reikalavo 200.000 vyrų kariuomenės! Panašų tikslų siekdamas Saigono režimas galėjo pasiųsti tik 22.000. Susidūrę su daug stipresniu priešu, Saigono daliniai turėjo sustoti ir pasitraukti, nes prezidentas Thieu, nors ir JAV kariuomenės vado gen. Abrams bei ambasadoriaus Bunkerio prašomas, daugiau savo jėgų į Laosą pasiųsti atsisakė, nenorėdamas nustoti savo geriausių rezervų. Visos tos operacijos nepasisekimas ar tik dalinis pasisekimas -- dėl to galima būtų dar ilgai ginčytis, -- Vietnamo karo priešininkų, (o jų JAV-bėse jau yra dauguma gyventojų, nors ir ne visai vienodais sumetimais) buvo sutiktas kaip papildomas argumentas.

Prie to dar prisidėjo lt. Calley byla, nors dar prieš jį už nereikalingą vietnamiečių žudymą jau buvo nuteisti 59 amerikiečiai. Atrodo, kad pats prezidentas Nixonas, įsikišdamas į tą bylą padarė politinę klaidą, nes šaltai pagalvo-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

jus Calley turėjo būti teisiamas ir, radus jį kaltu, pasmerktas. Žinoma, kad didelė dalis atsakomybės už tą, kaip ir kitus nusikaltimus, tenka ir visuomenei, tačiau jei laikysimės to principo, negalėtumėm iš viso nieko teisti. Kam tada kalbėti apie "law and order"?

Visa tai, kaip minėjome pradžioje, sudarė nepalankią atmosferą prezidento raportui tautai apie tolimesnę administracijos Vietnamo politiką. Išeinant iš krašte susidariusių nuotaikų, prezidentas gudriausiai padarytų tautai pasakymas: "Gana to žaidimo, einame namo". Bet džiaugsmas dėl to pareiškimo turbūt nebūtų labai ilgas. Už tat prezidentas ir toliau nutarė laikytis ligšiolinės politikos. Trauktis, bet gana lėtai, duodant šansą vadinamajai 'vietnamizacijai'.

"Klausimas yra paprastas -- aiškino Nixonas savo nepatenkinti tautai -- ar mes turime apieisti Vietnamą tuo būdu, kad savo pačių veiksmais jį atiduotumėm komunistams? Ar turime jį palikti taip, kad jis turėtų šansą nepriklausomam gyvenimui? Mano planas siekia baigti Amerikos įsikišimą tuo būdu, kuris duotų tą galimybę..."

"Aš žinau, kad daug kas galvoja, jog aš turiu užbaigti šį karą nesukdamas sau galvos dėl Pietų Vietnamo likimo. Tai yra tikras kelias atsikratyti draugų. Blogiau -- tai yra būdas išduoti save. Iš pykčio dėl karo mes persimesime į tarpusavio kaltinimų siaubą. Mes neteksime

pagarbos savo tautai, vienas kitam ir mums visiems."

Jau prieš du metus Londono "Economist" svarstydamas tą galimybę, priėjo išvados: "Būtų iliuzija įsivaizduoti, kad JAV galėtų sutikti su taika, kuri vestų prie išpardavimo ir bet kokios pagarbos bei pasitikėjimo Azijoje netekimo. Ir ne tik Azijoje; juk dabartiniame sumažėjusiame pasaulyje pasitikėjimas yra nedalomas."

Krašto naudą turėdamas prieš akis, prezidentas negali laikytis kitos politikos, kaip duoti šansą pietiniam Vietnamui. Taktikos sumetimais jis negali nustatyti ir tvirtos datos, kada galutinai baigsis JAV įsivėlimas į pietryčių Azijos reikalus. Kalbėdamas privačiai su kongreso vadais prieš kalbą, jis tačiau davė jiems suprasti, kad didesnis JAV dalyvavimas turėtų pasibaigti prieš naujus rinkimus t.y. 1972 metų pabaigoje. Kol kas jis iki gruodžio pirmos dienos viešai pažadėjo atsaukti dar 100.000 vyrų t.t. maždaug 14 tūkstančių į mėnesį, kas būtų pora tūkstančių daugiau į mėnesį negu iki šiol.

• NEW YORK TIMES dienraštis, pastaraisiais mėnesiais dažniau teikias informaciją apie Baltijos kraštus, komunistų suvažiavimo Maskvoje išvakarėse, kovo 29 d., įdėjo Harry Schwartz rašinį apie "įtampos reiškinius Brežnevo karalystėje". Schwartz jau nebe pirmą kartą primena padėtį Baltijos kraštuose. Svarbi straipsnio vieta, kurioje autorius pažymi, jog šiuo metu esama daugiau, kaip per

Garsėjantis Venezuelos artistas dr. Edgar Gurmeite, dainavęs Venezuelos lietuvių kovo 13 d. suruoštame Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjime, tarp Valencijos lietuvių, tautinių šokių grupės šokėjų, minėjime išpildžiusių meninę programą.

VENEZUELOS LIETUVIAI LAUKIA ATVYKSTANT ČIURLIONIEČIŲ

Valencijos mieste įvykęs iškilmingas Vasario 16-tosios minėjimas buvo ruošiamas propagandos ženkle. Valencijos LB Valdyba, su J. Kukanauza priešaky, sudarė sąlygas galinčias pritraukti į minėjimą gausią venezueliečių publiką. Meninę programą dalį atliko populiarius valencietis baritonas, TV artistas, dr. Edgar Gurmeite, ir jo vardas atspausdintas atplėčiamajame lėtinio pakvietimo ne tik pritraukė daug venezueliečių, bet ir nuteikė juos labai draugiškai lietuvių atžvilgiu.

visą eilę metų "nacionalistinių nuotaikų, jų bruzdėjimo" ir ypatingai ukrainiečių, latvių, lietuvių, estų ir sovietų mahometonų, taip pat ir so vietų žydų tarpe.

• JUOZAS K. VALIŪNAS, Vliko pirmininkas, balandžio 2 d. išvyko dviejų savaičių atostogoms į Floridą. Tuo metu Vliko pirmininko pareigas eina vicepirmininkas Juozas Audėnas.

MIRĖ PROF.

P. PADALIS

Balandžio 5 po ilgos ligos mirė prof. dr. Pranas Padalis (Padalskis). Velionis buvo gimęs 1911 m. gruodžio 7 d. Šikėnių k., Girkalnio v.

Velionis nuo jaunystės reikėsi visuomeninėje veikloje. Dalyvavo ateitininkuose, buvo vienas iš Aktyvistų fronto organizatorių ir aktyvių rezistentų prieš bolševikus 1941 m. Buvo laikinosios vyriausybės narys. 1947 m. atvyko į JAV ir įsijungė į lietuvių ir amerikiečių veiklą, profesoriavo Arizonos ir Detrito universitetuose. Ilgai sirgęs, kentėjęs operacijas, velionis mirė, palikdamas žmoną Daną (Daukutę) ir sūnų Donaldą.

Publikai buvo numatyta 500 vietų, minėjimui prasidėjus teko dastatyti apie 100 papildomų kėdžių, netrukus ir tų nebeužteko. Maždaug du trečdaliai publikos sudarė venezueliečiai.

Pirmininkas J. Kukanauza kreipėsi į publiką ispaniškai, supažindino susirinkusius su Lietuva, su Vasario 16-tos svarba mūsų tautai, atpasakojo nedviprasmiškais stipriais žodžiais okupacijos žiaurumus. Užbaigė nurodymas Lietuvos troškimą atgauti nepriklausomybę.

Sekė venezueliečio baritono dainos ir lietuviški šokiai: Malūnas, Kepurinė, Lenciūgėlis, Mikita, Audėjėlė, Oželiai ir Gyvataras. Šokius gerai išpildė Caracaso Jaunimo grupė, kuriai vadovauja inž. J. Guiga.

Dainininkas E. Gurmeite su lietuvišiais susipažino vos prieš metus laiko. Jo honorarai yra aukšti ir už panašų pasirodymą jam mokama ne šimtinėmis, o tūkstančiais. Lietuviams jis dainavo veltui: "Aš jus labai gerbiu" -- paaiškino. Venezueliečiai, kurie atsilankė Vasario 16-tos minėjime, irgi išsisikirė su regimu simpatijos jausmu Lietuvai ir lietuviams.

MARACAY MIESTO SIMO KUDIRKOS MOKYKLA

Kai žmogus įsigyja naują, didelį, kelių aukštų namą, jo pirmas rūpestis yra amortizuoti investuotą kapitalą. Tokiais atvejais, dažnas savininkas paaukos lietuviškiems reikalams skirtą pinigą, bet retas -- yra tas kurs rizikuos paaukoti vienos patalpos metinę nuomą.

Maracay LB Apylinkės Valdybos pirmininkas H. Gavorskas yra vienas tų retųjų. Prieš kelis mėnesius, jis pa-

skyrė savo name esančias modernias "office" patalpas lietuviškai šeštadienei mokyklai.

Mokyklos oficialiame atidaryme dalyvavo kun. dr. S. Yla. Mokykla buvo pavadinta Simo Kudirkos vardu.

Mokyklos vedėjas ir mokytojas irgi yra retas žmogus. J. Kukanauza aktyviai darbuojasi Valencijos Lietuvių Bendruomenėje, redaguoja Venezuelos Lietuvį, ir spėja važinėti į Maracay miestą šeštadieninės mokyklos pamokoms.

Simo Kudirkos mokykla veikia nuo metų pradžios. Tiek vaikai, tiek tėvai rodo didelį entuziazmą ir mokinių yra pakankamai. Mišrios šeimos nei kiek neatsilieka nuo grynai lietuviškų šeimų ir visi drauge dirba bendram labui.

LIETUVAI PLAKA ATSIDAVUSI ŠIRDIS

Paskutiniųjų mėnesių bėgyje, Venezuelos lietuviai su rūpesčiu pasigedo stiprios ir energingos prekybininko Jurgio Bieliūno asmenybės. Buvęs Venezuelos LB Centro Valdybos Pirmininkas, vienas iš Venezuelos Savišalpos Draugijos steigėjų, visada pasiruošęs aktyviai dalyvauti lietuviškuose reikaluose, Jurgio Bieliūnas staiga susirgo, kuri laiką gulėjo vietinėje ligoninėje, o vėliau buvo išvežtas pilnam poilsui į Europoje veikiančią Maya kliniką. Tačiau net sirgdamas, J. Bieliūnas netiesioginiai dalyvauja lietuviškame gyvenime, nes jo iniciatyva iškviestas Čiurlionio ansamblis į Venezuelą.

Žinia, kad J. Bieliūno sveikata pasitaisė ir, kad šiomis dienomis jis grįžta namo, buvo sutikta su malonumu ir džiaugsmu. (j)

THE RED ARMY SINGS FOR YOU

Šiuo metu Vakarų Europoj gastroliuoja Raudonosios Armijos choras, Anglijos lietuviai, drauge su kitų pavergtų tautų atstovais išleistame atšaukime, surašydami sovietų nusikaltimus žmonijai, taip pavaizdavo dainuojančius raudonarmiečius.

Rungtynės su naciais dėl Lietuvos (3)

KONFLIKTAS SU REICHU

Savo tos pačios birželio 22 d. laiške pulk. lt. Graebei (Vok. karo vadovybės atstovui prie LAF) apie vertikų išsiuntimą, taip pat nusišundžiau apie tai, jog dėl vengimo iš Užs. Rkl. M-jos pusės tartinis jaučiuos esąs pastatomas i politiskai labai keblia padeti. Tame savo laiske buvau pareiskes pulk. lt. Graebei, tuo metu buvusiam pafrontete, Rytprusiuose, stai ka:

-- Del politinio sprendimo Lietuvos klausimu turiu pareiksti savo dideli apgailstavima, kad iki siol dar niekas man nepaaiskejo. Visos mano pastangos praveisti savo pasiulymus politikos formavimo vietose neda ve jokiu rezultatu. As norėjau dar prieš karo ivykius kaip reikiant isiaiskinti ir prasiausi primamas Valstybes Sekretoriaus von Weizsaeckerio, bet jis pasirode man neprieinamas. Man tebuvo suteiktas galimumas zinoma Tamstai memorandumu Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atkurimo klausimu iteikti vienam kitam Užs. Rkl. M-jos pareigūnui, bet tik "privaciai". Korektiskumo deliai jo pavardes negaliu suminti. Kadangi karo ivykiai jau pilnai eina, tai siandien tris kartus prasiau telefonu Užs. Rkl. M-jos protokola, kad isrupintu man vizita pas Valsybes Sekretoriu von Weizsaeckeri arba pas Valsybes Pasekretoriu Dr. Woermannu, ar pas kuri kita atsakinga ministerijos pareiguna. Taciau visa liko veltui: jokio atsakymo nesusilaukiau.

Visa tai stato mane i labai keblia padeti, kadangi tuo esu verciamas spelioti, jog vokieciu kariuomenes izygiavimas i Lietuvu reiskia neislaisvinima mano kraustu, bet slegianti visos tautos likesciu nuvylima. Del šios desperacijos norėjau ir as pats vykti i ten kur mano kovos draugai jau yra. Bet A. P. (actzold), su kuriuo siandien apie 16 val. 30 aptariau visa Lietuvos padeti, patare man nuo tokio zygio susilaikyti.

As prasu Jus, didziai gerbiamas Pulkininke, teiktis pagalvoti apie pasekmes, kuriu neisvengiamai kiltu, jei Lietuvos lukesciai ir laisves siekimas dabartiniu ivykiu butu apvilti.

Gaila, kad tuo metu pulk. lt. Graebes Berlyne nebuvo. Jopalankus zodis Lietuvos reikalu Užs. Rkl. M-jai gal butu galajes turėti didesnio svorio, kaip laiske sumineto vieno jo bendradarbiu. As pats buvau padares visa, ka tik galėjau, kad isvengt nesupratimu su vokieciais, kitaip sakant -- lojaliai isiaiskinti su Užs. Rkl. M-ja del naujos Krašto Vyriausybės paskelbimo Lietuvoje, kilus karui tarp Vokietijos ir Sov. Sajungos.

Deja, tai buvo iliuzija, kuri savaime supliusko, kai tik susidure su birze-

KAZYS ŠKIRPA

lio 20 d. Rozenbergopasakyta uzdarame susirinkime savo bendradarbiams daug ka reiskusia kalba. (Dokument 1058-PS. Der Prozess gegen die Hauptkriegsverbrecher, Band XXVI, psl. 610-627.) Kalbedamas jau atvirai apie laukiamu vokieciu zygi i Rytus, Rozenbergas atskleide jiems savo pakaruokliškų planus sukarpyti Sov. Rusija i rechskomisariatus ir komisariatus pagal nacių kurpalį. Pirmoje eileje -- tikkitais zodziais -- jis patvirtino vokieciu uzmačia sugermanizuoti Pabaltijo kraustus, taigi ir Lietuvu, ir juos iungti i Vokietijos Reichu, kaip tatau buvo smulkiau apibudinta Rozenbergo instrukciju projektuose reichskomisarams sukapotoje i gabalus Sov. Rusijoje ir Pabaltijo reichskomisarui.

Netenka abejoti, jog tokius dalykus atskleisdamas oficialioje kalboje, kad ir uzdarame susirinkime Rozenbergas jau zi nojo, kad karas prieš rusus prasides birzelio 22 d. anksti rytu. Bet ar ne galėjo jis numatyti, jog tatau galės baigtis pakaruoklio kilpa Nuernberge jam paciam uz minetus imperialistinio gobsumo planus?...

Nei birzelio 19 popiet, nei 20 ir net nei birzelio 21 nesusilaukiau jokio atgarsio is Vokietijos Uzsienu Reikalų Ministerijos i savo birzelio 19 dienos memorandumu. Is to jau buvo galima nujausti, jog ministerijai neturi arba nesijaučia igaliota man kas pasakyti: tiek del sugestijos tame memorandumu apie reikalinguma sudaryti is anksto nauja Lietuvos Vyriausybę, tiek ir del ispejimo, jog kitaip lietuviu tauta savo herojinu pasiryzimu pati galetu tokios Vyriausybės sudaryma paskelbti.

Atsakymas i minetus klausimus atėjo tik birzelio 22 rytu. Jis atėjo ne is Užs. Reikalų M-jos, bet is paties Hitlerio, kad ir netiesioginiai. Ji buvo galima iskaityti is Hitlerio atsisaukimo i vokieciu tauta, kuriuo Maskvos-Berlyno paktas buvo nutrauktas ir pradeti karo veiksmi prieš Sovietu Rusija. Tame atsisaukime ne tik kitoms sovietu pavergtoms tautoms, bet net ir Pabaltijo valstyboms, dar taip nesenai pilnai nepriklausomoms, nieko nebuvo pazadeta. Is to kiekviena tu tautu tegalėjo pasidaryti tik šitokia isvada: Tretytis Reichas pasuko i Rytus ne islaisvinti sovietu pavergtas tautas bei pagelbėti joms atkurti savo tautines valstybes, o tik savo partinėms saskaitoms suvesti su komunizmu ir grynai imperialistiniais tikslais. Kas butu po to, t.y. po bolševizmo nugalejimo, minėtoms tautoms tegalėjo kilti daugybė klausukų... ir jokio atsakymo.

Buvo visai natūralu, kad lietuvių tauta, iskenėjusi istisus metus bolševistine priespauda ir raudonaji terorą, nuosirdziai džiaugesi del to, jog atsirado pasaulyje valstybe, kuri pasiryzo suduoti smugi bolševizmui. Cia lietuviu interesai sutapo su Vokietijos interesais. Taciau lietuviu tautai rūpėjo ne vien nusikratyti bolševizmu, bet ir panaikinti sovietiskosios okupacijos pasekmes -- atstatyti sovietu agresijos nuslopinta Lietuvos valstybine nepriklausomybe ir atkurti krašto ūki bei laisva kultūrinį gyvenima. Cia tai abiejų pusių interesai is siskyre. Nujausdama, kad taip gali atsitikti, LAF vadovybe padare viska, kas tik buvo jai imanoma, kad pati lietuviu tauta ivykdytu savo suverenumo teise, del kurios Lietuvos dipl. atstovui Berlyne nepavyko Reicho Vyriausybės palenkinti politiskai blaivesne linkme.

Kruopstus, pilnas visokių riziku, istisus metus nusiteses LAF darbas neliko bergdzias: birzelio 23 d. apie 9:30 val. ryto pagavau radijo zinia is Kauno, kuri pasake, jog sukilimas ivyko ir pasiseke, t.y. kad tapo deklaruotas Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymas ir kad ta po sudaryta nauja tautinė Lietuvos Vyriausybę. Visa tai ivyko tuo metu, kai vokieciu kariuomenes daliniai dar buvo toli nuo Lietuvos centru, Villniaus ir Kauno, kuriuose okupantas dar bandė isilaikyti. Taciau lietuviu sukileliu pasiryzimas buvo galingesnis uz rusu raudonosios armijos tankus ir NKVD daliu kulkosvaizdus.

Pagautoji radijo zinia, kuriu Kauno stotis pakartojo dar ir svetimomis kalbomis, buvo mums nepaprastai dziugi, panašiai dziugi, kaip ir visai lietuviu tautai, Tėvynėje ir užsieniuose. Ja sutikome spontaniškais "valio" ir aktyvistų sveikinimais šūkiu "kovok!". Buvę tuo metu prie radijo aparato mano darbo kabinate LAF nariai galėjo me širdingai paspausti vienas kitam ranku, nes tai buvo didelis lietuviu tautos politinis laimejimas, prie kurio ir mes buvom laimingai prisidėję, nors ir tik is tolo, is užsienio... Prakalboms, zinoma, nebuvo pasiruose... Kiek aptramdę džiaugsmo jausmus, tepratariau i savo tuos artimiausius bendradar-

bius ir idėjos draugus kelis sakinius:

-- Esame liudininkai ir dalyviai istorinės reikšmės ivykio mūsų kraštui ir mūsų tautai. Nepriklausomybės paskelbimo niekas jau nebeišdildys, ka vokiečiai del to bedarytu, nes už ją pralietas mūsų tautos geriausiųjų sūnų kraujas. Mūsų idėjos draugai tuo atliko savo pareigą Tėvynai. Naujų mūsų tautos didvyrių pasiaukojimu vienkart tapo nuplauta gėdos dėmė nuo dabartinės mūsų kartos už tai,

kad buvo nepriklausomybė praradusi".

Po šio pareiškimo, prisimeniu, dar aiškinau arčiau manęs stovėjusiems, jog ginkluotą kovą laimėjus, lieka dar nelengva diplomatinė kova Berlyne. Buvo savai me aišku, jog iš nacių pusės kils tikra audra prieš LAF-tą, pirmoje eilėje prieš jo vadovybę, ir kad gali dar tekti pergyventi aštrių momentų. Tai greitai ir pasitvirtino.

(Bus daugiau)

IŠSIBLAŠKĘ BIBLIOGRAFAI

Nėra abejojimo, kad mums labai reikalingas bibliografinis metraštis, kuris kasmet tvarkingai suregistruotų išeivių išleidžiamas knygas ir kitą spaudą. Tokį metraštį pradėjo leisti nuo 1966 m. JAV LB Kultūros Fondas. Labai gerai. Jį paruošia Užsienio lietuvių bibliografijos tarnyba. Iki šiol pasirodė trys sąsiuviniai, kurie apima šiuos metus: 1966, 1967 (išėjo 1968) ir 1968 (išėjo 1970). Kaip matome, leidimas atsilikęs (kiti, latviai ir estai, dar labiau atsilikę). Paskutinį sąsiuvinį pasirašo suredagavęs J. Švedas, kiti bendradarbiai dr. Z. Ašoklis ir J. Valaitis.

Nekalbėsime šiuokart apie kitus trūkumus, tik atkreipsime dėmesį į leidinio pavadinimą. Pirmas sąsiuvinis buvo pavadintas Lietuvių išeivių spaudos metraštis. Pavadinimas nebologas, tik jo angliškas vertimas buvo netikęs, nes negalima sakyti Lithuanian in exile bibliography yearbook". Antras sąsiuvinis jau buvo kitaip pavadintas: "Užsienio lietuvių spaudos metraštis (angliškai vėl gramodžiškai: "Lithuanian publications abroad"). Lieka paslaptis, kodėl ši geresnė antraštė nebuvo pasilaikyta ir kodėl trečias sąsiuvinis jau vėl kitaip pavadintas: Lietuvių spaudos metraštis 1968 m. (angliškai: "Yearbook of Lithuanian press"). Pastaroji antraštė yra klaidinanti, nes nebeaišku, kad leidinys apima tik užsienio arba išeivių spaudinius. Okupuotoje Lietuvoje jau nuo 1957 m. yra leidžiamas Spaudos metraštis (mėnesinis leidinys, nors vadinamas "metraščiu").

Kam daryti tokią painiavą ir ap sunkinti bibliotekas ir bibliografus? Mums yra svarbu, kad ta bibliografija patektų i kuo didesni bibliotekų skaičių ir kad ten tas leidinys būtų pa-

laikomas, neišmetamas, kaip su didžiaja mūsų išeivių leidinių dalimi atsitinka. Dabar bibliotekoms ir kataloguotojams sudaromas tikras galvosūkis. Ar tai ypač periodinis, ar vienkartinis leidinys? Gal mes jau panašų leidinį turime? Dabar bibliotekos turi kiekvieną sąsiuvinį skyrium užsakyti ir skyrium sukataloguoti, serija suardyta (title varies!) reikiama gaminti skirtingas katalogo korteles kiekvienam sąsiuviniiui, kurias skaitytojui kataloguose bus nelengva susirasti. Tai nėra toks paprastas dalykas. Kuo didesnė biblioteka, tuo sunkiau tokius dalykus praveisti ir sutvarkyti. Tokius netvarkingus ir neaiškius leidinius bibliotekos paprastai išmeta i šiukšlių dėžę. Argi

toj "bibliografinė tar-nyboj" neatsirado nei vienos šviesios galvos, kuri būtų iš karto suradusi tinkamą pavadinimą ir jo būtų laikomasi? Ko dėl nebuvo pasilaikytas jau nusistovėjęs Knygų lentynos pavadinimas, tik pridėjus antrinę antraštę, kad tai išeivių spaudos metraštis? Dabar paskutinė antraštė negali pasilikti, nes ji yra dviprasmiška ir dar labiau viską supainioja. Patarkite, kas daryti?

Dr. J. Balys

Su "Rezistencijos" romanu mums atsiskleidė toks rašytojas, kokio neturėjome lietuvių literatūroje nuo V. Pietario "Algimanto". Tik "Rezistencija" už "Algimantą" įdomesnė, nes vaizduoja mums artimesnę praeitį ir artimesnių lietuvių rūpesčius, kurie ne vienam yra tapę sunkiomis neišsprendžiamomis problemomis. (Dr. J. Grinius, Aidai Nr. 2, 1971).

Išleido Viltis. 429 psl. Kietais viršeliais 6 dol. Gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAIDOTUVIŲ ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSTIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMŠ PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

MELUOJA IR NERAUDONUOJA

Jau anksčiau Dirvoj buvo nurodyta į neabejotiną, tiesiog akiplėšiką, tūlo tarybinio laikraštinko Vytauto Minioto melą, kurį paskelbė Bimbos "oficiozas" Laisvė.

Miniotas rašas apie Simą Kudirką, kuris kalinamas kažkuriamėoku puotos Lietuvos kalėjime. Esą, Miniotas buvo įleistas į kalėjimą ir korrespondento teisėmis gavo pasikalbėjimą su Simu Kudirka. Jau ilgam laikui po pasikalbėjimo praėjus ir nė žodžio ok. Lietuvos spaudoje apie tą "sensacingą" pasikalbėjimą neprasitaręs, Miniotas atsiuntė atvėsusią sensaciją Bimbai. Šis, dar kiek "pamarinavęs" matyt, persitikiręs ir susižinojęs su "centru" atspausdino "pasikalbėjimą su jūrininku".

Pasikalbėjimo melai baltais siūlais siūti. Tai Dirva jau anksčiau nurodė iš "pasikalbėjimo" sugautų detalių, brutalaus prasižengimo su tikrais faktais ir "pasikalbėjimo" tendencijos.

Tas Bimbos organepaskelbtas "pasikalbėjimas" yra Minioto pastanga konkuruoti su arabų "Tūkstantis ir viena naktis" pasakomis.

Visų pirma Miniotas stengiasi įrodyti, kad Simas Kudirka bėgo į Ameriką todėl, kad norėjo čia nusipirkti vokišką magnetofoną "Griunding"!

Antras akstinas bėgti Amerikon buvo Simo nepasitenkinimas gaunamu atlyginimu. Mat jam Klaipe doje pritrūko pinigų nusipirkti šaldytuvą ir apyvokos daiktų.

Aprašydamas tariamai jo matytą Simą Kudirką, Miniotas stengiasi paversti jį mažai išsilavinusiu glušeliu, kuris kas sakiny s prideda beprasme dalelytę "a ne". Simo galvojimo struktūra, jo sakinių konstrukcija, ir jo nesuigaudymas atsakyti į klausimus esą rodo paprastost inteli gencijos stoka.

Miniotas padarė iš Simo Kudirkos glušą, kuris nesuvokia savo elgesio normų.

Visa tai yra taip paprasta bolševikinėje sistemoje. Geriausias savo rašytojas ir giliausias savo mokslininkas dabar patogiausia paversti bepročiais ir kretiniais, ir kišti į bepročių ligonines. To metodo vedamas Miniotas jau padarė pirmas pastangas glušu ir kretinu pristatyti ir Simą Kudirką. Tuo tarpu knygos, likusios Ameri-

koje, atneštos Simo ant Vigilanto, ir daugelis jo ranka įrašytų pastabų, sakinių, kitų autorių minčių ir aforizmų liudija, kad Simas buvo inteligentiškas asmuo, netgi giliau matęs aplinką už eilinių jūreivių. Vien tik jo aforizmai apie laisvę tuč tuojau rodo, koks piktybinis melagis yra korrespondentas Vytautas Miniotas. Simo Kudirkos buvimas sovietiniame kalėjime, tačiau gali paversti jį netiktai psichiniai nesveiku, bet ir bepročiu. Dėl to dėvoti netenka. Tam yragrai pritaikinti sovietiniai kalėjimai.

Simo Kudirkos inteli gencijos akivaizdojematyti kokios kvailybės ribos siekia Minioto pastangos pavaizduoti Simo perbėgimo akstiną. Magnetofonas, apyvokos daiktai, permažas atlyginimas! Dėl tokių reikalų dar nebuvo ir nebus perbėgėlio į kitą šalį ir tokiomis dramatiškoms aplinkybėms. Tie, kas rūpinasi magnetofonais, nėra Simo Kudirkos tipo žmonės. Tai yra kaip tik Vytauto Minioto tipo žmonės, kurie parašo ir nešvankiausias reportażus, kad tik tai už tai būtų jiems atmokėta.

Prie nešvankiausių melų priklauso, kaip dabar matyti ir Sovietiskajā Litva kapitono pareiškimas amerikiečiui, kad Simas Kudirka išplėšęs laivo seifą ir pavogęs 3000 rubių. Iš Minioto teksto matyti, kad niekas tuo "plėšimu" Kudirkos nekaltina, to įvykio nemini, apie tai laiko sučiauptas lūpas. O savo laiku, apie tai, kaip o svarbiausią pagrindą su sigrąžinti Simą, rėkė apkvailinti amerikiečių pareigūnai. Jeigu tai buvo melas, kur įrodymai, kad melų grandinė pasibaigė?

Dabar, anot Minioto, Simas Kudirka kaltinamas perbėgimu ir "apleidimu tėvynės". Savanoriškas ištrūkimas iš vergų režimo vergų valstybėje yra sunkiausias nusikaltimas. Dabar tuo kaltina Simą Kudirką, visiškai "pamiršę" anksčiau melą apie seifo plėšimą.

Tačiau treniruotas sovietinės aplinkos sąlygoje ir pats Miniotas pasako mums dalykų, kurie laisvoje visuomenėje sukelia šurpulį. Jis rašo taip: paimti iš "Vidžilant laivo suklydusio ir laužiančio jūreiviškos draugystės tradicijas Kudirkos nuvyko grupė mūsų jūreivių."

Laisvoje visuomenėje

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

KODĖL JŪS TURĖJOTE MIRTĮ?

Amerikiečių laikraščiai kasdien skaitytajams pateikia įvairių žmonių gyvenimo nuotykių, kartais visai neįtikėtinų, nepanašių į gyvenimo tikrovę. Ir mes, lietuviai esame JAV gyventojų dalis ir mūsų gyvenimas vyksta labai panašiai į jų. Atsitinka tokių pat nelaimių ir panašių juokingų nuotykių.

Kas nežino apie neseniai įvykusį Los Angeles mieste Kalifornijoje didelį žemės drebėjimą, nusinešusį apie 70 žmonių gyvybių, o kiek sužeistų, daugiau ar mažiau nukentėjusių, kiek turto sunaikinta kartu ir lietuvių. Kaip žaibo greitumu buvo sudrebinta žemė, taip tokiu pat greičiu ši žinia perbėgo visą pasaulį, o čia Amerikoje nuo pat to siaubingo momento apie įvykį pranešinėti visos televizijos ir radijo stotys, visi laikraščiai dėjo didžiausias antraštes pirmuose puslapiuose.

Rūpestį kėlė visiems, kurių giminės ar draugai ten gyvena, nes telefonu susisiektas buvo labai sunkus iš anos pusės, o iš čia visai neįmanomas. Kai žinome, ten gyvena ir daug lietuvių, ypač jaunų inžinierių šeimų. Čia rūpinosi tėvai, kas atsitiko su jų vaikais, o ten rūpinosi vaikai, kaip greičiau pranešti mamytėms, kurios pergyvena dėl jų likimo negaudamos žinių.

Viena dukrelė pagaliau į trečią dieną prisišaukė telefonu mamytę ir skubiai pranešė jai:

-- Mama, mes dar gyvi!

-- O kodėl jūs turėtumėt būti negyvi? -- paklausė nustebusi mama.

je tuč tuojau kyla klausimas: kas suteikė teisę "paimti" savaip apsi sprendusį asmenį? Iš kur ta "mūsų jūreivių" teisė toki asmenį, pagal savo "jūreiviškos draugystės tradicijas" atvilkti atgal, į ten, iš kur jis, gyvybe rizikuodamas, bėga? Juk tai Minioto ir Bimbos išduota realybė. Tai vergų valstybės "tradicijos" vergą pagauti ir susigrąžinti.

Sovietinės realybės sąlygomis viskas įmanoma. Įmanoma netgi ir tai, kad prie "tinkamai" paruošto Simo (jeigu jis dar gyvas) bus prileisti laisvojo pasaulio korespondentai ir Simas Kudirkas pasakos jiems tą patį, ką jis "papasakojo" Miniotui. Gal būt sovietiniai meistrai sugalvos Simo Kudirkos straipsnių seriją, kur jis, apgalvestaudamas, rašys apie savo šuolį į Vigilantą ir... smerks "reakcingąją" lietuvių emigraciją. Gal būt sovietiniai meistrai sugalvos Simo Kudirkos tūrą po Ameriką. Viskas įmanoma valstybėje, kur amalrikai sėdi kalėjimuose, solženycinai nutildyti, kazlauskai "nusižudo", o miniotai kuria savo pasakaites. (ar)

Pas mus buvo baisus žemės drebėjimas.

-- Kas, žemės drebėjimas?

-- Mamytė, aš maniau kad tu iš proto eini, nemiegi iš rūpesčio dėl mūsų, o pasirodo jog nieko nežinai ir sau ramiausiai gyveni, kaip ant mėnulio, tai sudiev, mes, ačiū Dievui, dar gyvi, -- baigė duklė pasikalbėjimą, nes telefonistė neleido ilgiau kalbėti ir, nusivylusi skundėsi draugei, kaip atsilikę nuo pasaulio įvykių žmonės New Yorke gyvena.

Kas atsakys, kaip toji tėvėlių šeima tvarko savo dienotvarkę, kad nieko nemato, nieko negirdi, nors gyvena ne tyruose, o didžiojo diena ir naktį judancio miesto artimoje apylinkėje. Jeigu kam nervai neleis ramiai miegoti, patartina neiti pas gydytoją, o pas tą mamytę klausti patarimo, kaip save išjungti iš gyvojo pasaulio ir būti nemirusiam.

MOTERYS SU ŽVAKUTĖMIS

Jau skaitėme spaudoje, kad paskutiniai trys lietuvių bandymai prasi-veržti į laisvę atgaivino daugelio ir ypač jaunųjų lietuvių tautinius jausmus. New Yorke buvo susidaręs net jaunų motinų specialus komitetas, kuris organizavo demonstracijas ir dalyvavo jose kartu su savo mažamečiais vaikais, kas itin atkreipė svetimos spaudos dėmesį.

Kai tik buvo paskelbta Simokaiciui mirties bausmė, būrelis newyorchiečių jaunų motinų, užmigdžiusios namuose savo vaikus, paliko juos vyrų priežiūrai, o pačios 10 val. vakare susirinko prie Sovietų Atstovybės namų ir protesto vardan vaikščiojo su degančiomis žvakutėmis ir plaktais per visą naktį iki 6 val. ryto. O buvo baisiai šalta naktis. Be to, kas nežino, kaip šiais laikais pavojinga vaikščioti naktimis, tuo labiau jaunoms moterims ir dar tokiam didmiestyje. To dėl nenuostabu, kad jų vyrai ir tėvai atkalbinėjo, bet jos atsakė, kad visai nebijo, nes esančios išsitikinusios, jog prie Sovietų Atstovybės vaikščioti yra pati saugiausia vieta. Jei kas bandytų užpulti, tai bėgsim tiesiai į jų vartus ir garantuotai viešojo ar slaptoji policija bematant užkirs mums kelią ir užpuolikas išsisigąs. O jei šalta naktis, tai mes turime juk ir kuo šiltai apsirangti, Sibire lietuviai vargsta didesniais šalty, atsakinėjo jos.

Taip visas gražus būrelis jaunų motinų savo nusistatymą pavyzdinčiai atliko. Ry tą grįžo namo išleisti vyrus į tarnybas ir vaikus į mokyklą. Ir natūralu, kad moterys į tuos visus įvykius reagavo daug jautriau, giliau ėmė į širdį ir daugiau nei vyrai aukojosi, nes moteris jautrumo ir gallesčio simbolis.

Štai ir Lenkijoje neseniai praėjusiuose streikuose moterys atlaikė lemiamą komunistinės valdžios smūgį, kad partijai

EMILIJA ČEKIENĖ

kuose moterys atlaikė lemiamą komunistinės valdžios smūgį, kad partijai

BRAZINSKŲ BYLA PAVOJINGOJ PADĖTYJE

Brazinskių reikalas rimtas ir kitoks negu buvo iki šiol, -- pabrėžė Vliko pirmininkas dr. J.K. Valiūnas, neseniai lankęsis Turkijoje ir kalbėjęs su jais. Mat jis, būdamas Europoj, vasario 15 d. paskambino į Ankarą Brazinskių advokatui, kuris pranešė, kad teismas nutarė sušaukti visų teisėjų tarybą ir buvo manoma, kad jie patvirtins žemesniųjų teismų sprendimą.

Tačiau kovo 8 dieną Taryba susirinko iš 45 teisėjų dalyvavo 36, kurie panaikino žemesniųjų teismų sprendimus ir paskelbė Brazinskius kriminaliniais nusikaltėliais ir nusprendė, kad jie gali būti atiduodami sovietams. Dabar Brazinskių likimas yra Turkijos Teisingumo ir Užsienių reikalų ministrų rankose. Ministrų taryba turės tarti galutiną žodį, kas spręs Brazinskių bylą -- Turkija ar Sovietai. Ministrų tarybos nutarimas turės būti paskelbtas Turkijos "Vyriausybės Žiniuose". Jei toji taryba nuspręstų atiduoti sovietams, dar galima apeliuoti į administracinį teismą.

Vliko pirm. tuo metu buvo Šveicarijoje ir palaikė ryšį su Ankara. Matydamas, kad Brazinskių byla yra atsidūrusi pavojingoje fazėje, Berne susisieks su tarptautinės teisės advokatu, kuris jį priėmė ir davė vertingų patarimų, už kuriuos neėmė honoraro ir puikiai suprasedamas lietuvių padėti, rekomendavo keletą patyrusių Turkijos advokatų.

Vliko pirm. kovo 10 dieną nuvyko pats Turkijon, susisieks su nurodytais advokatais ir su vienu iš jų, gerai patyrusiu tarptautinėse bylose, susitarė. Naujo advokato rūpesčiu aplankė su juo Brazinskius. Lankė keletą kartų, kurių pasakojimus įrekdavo į 4 val. laiko magnetinę juostelę. Ypač įdomūs ir patriotiški pasakojimai penkiolikamečio Algirdo.

jos atstovas, atvykęs į Lodzę, bandė audimo fabriko moteris prikalbėti grįžti į darbą, jam nepavyko ir tai buvo paskutinis jo bandymas, priverstas baigti streiką komunistų partijos nenaudai.

Dabartiniai Vliko rūpesčiai daugiausiai suka si apie Brazinskių bylą, kuri nėra vien tik jų asmeninės laisvės privatus reikalas. Tai yra tarptautinė byla, kurioje tiesioginiai liečiamos trys valstybės: Turkija, Sovietų Rusija ir okupuota Lietuva, todėl ir jos sprendimas yra nepaprastai komplikotas. Tą patvirtina ir anglų kalba Paryžiuje leidžiamas laikraštis "International Herald Tribune". Kai tik kovo 8 dieną Turkijos Aukščiausias Teismas panaikino žemesniųjų teismų sprendimus ir paskelbė Brazinskius kriminaliniais nusikaltėliais, Herald Tribune atpasakojė visą Brazinskių bėgimo istoriją ir numatomas dabartinio teismo sprendimo pasekmes, kur tarp kitko rašo:

The decision puts the Turkish government in a dilemma. If the men are returned, the government will face heavy criticism from Turkey's anti-Communist Conservatives, a political majority.

If they do not return the men, they will risk damaging relations with the Soviet Union, which have been improving in recent years.

Lithuanian emigre group, the Supreme Committee for Liberation of Lithuania, based in New York, is fighting to keep the Lithuanians from being returned.

Joseph Valiunas, president of the committee, said in a telephone interview from Switzerland tonight that he is "shocked" at the decision.

Kaip matome, Vlikas atliko visa, kas šiuo metu Brazinskių bylos atveju yra įmanoma, o iš lietuvių visuomenės laukiama materialinės ir vispusiškos paramos, nes, kaip jau minėta, ši toji byla nėra vien Brazinskių privatus reikalas.

OWNER-OPERATORS WANTED

If you have a late model tandem tractor and experience in interstate operation, join our growing company covering the Eastern and Middle U.S. Company trailers. Union scale. Paid benefits. Apply to: ST. LOUIS FREIGHT LINES U.S. 20, 1/4 Mile West of Route 421, Michigan City, Indiana, or Call (219) 874-6271. (20-34)

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

PASTABOS IR NUOMONĖS

RAŠYTOJŲ DRAUGIJA DIDĖJA

Visoje mūsų spaudoje pasirodė trumpa žinutė, kad padidėjusi Lietuvių Rašytojų Draugijos šeima. Į Draugiją, ankstesniųjų draugijos narių slaptu-raštišku balsavimu, priimti septyni nauji nariai.

Suprantama, kad priėmimas į Draugiją dar ne padarė rašytojo. Tai tik tai reiškia, kad septyni literatai panorėjo prisijungti prie organizacijos, kuri jungia literatus, aprūpina juos draugijos nario liudijimu ir psichiškai teikia šioms literatams apjungtos šeimos jausmą.

Laisvoje visuomenėje, kur nėra uniformizmo, natūralu laukti savos šeimos pojūčio menininkams, sutapusiems savybėje dėl vienos pažinčių, ideologinių savybių, metodo ir, netgi, talento jėgos į paskiras, mažas, kietai uždarytas grupes. Tokioje aplinkoje sėkmingiau tarpstapiskiras talentas, jeigu iš viso, galima tarti, kad talentui reikia burtis ir organizuotis į draugijas ir grupes.

Lietuvių Rašytojų Draugija atremta į narių savybę: jie literatai. Bet ta šimtinė narių tokia marga savo ideologine skirtimi, savo literatūriniais atsiekimais, savo kūrybiniu pajėgumu, kad drąsiai galima sakyti -- narius jungia ne jų reikšimosi esmė, bet formaliybė. Uniformizmas, kuris jungia ok. Lietuvos rašytojus, jaučiasi ir išeivijos Rašytojų Draugijos jungiančiuoju pradū.

Apjungtieji į Draugiją rašytojai neturi netgi savo organo, kuris juos jungtų savo darbo specifikos pajutimu. Kai kurie rašytojai pasitraukė, arba atkakliai neįstoja į Draugiją. Visų narių balsavimas: ar priimti rašytoją savo tarpan, ar atmesti jo pageidavimą, yra grubus plebiscitas. Rūpinimasis kasmetine Literatūros premija, išprašant premijos sumą iš Lietuvių fondo, yra esminė kultūrinio gyvenimo dilema: ar galipatys rašytojai premijuoti rašytojus, be minimalinio organizuotos visuomenės dalyvavimo? (Net literatūrinuose konkursuose įvedamas visuome

niškumo elementas, literatus suvedus jury komisijos sąstate, su eruditais visuomenininkais.) Žiaurūs ginčai rašytojų tarpe, kuriems pagrindinis nesudaro literatūrinės problemos, bet asmeniškumai, Draugijos nesutvardomi. Dalies Draugijos narių artimas bendradarbiavimas su ok. Lietuvos kvilinginėmis leidyklomis tartum ne-

KAS JAIS SUSIRŪPINS IR JIEMS PADĖS

Sibiro vardas Lietuviuose sukelia pasibaisėjimą. Sibiras lietuvių spamonėje išbrėžęs kaip kančių už niekam nepadarytas skriaudas ir tautos naikinimo vieta. Sibiras lietuviams žinomas jau nuo 1831 metų, kada prieš caristinę Rusiją nepavykus sukilimui, daug lietuvių į ten buvo nutremti. Po nepavykusio 1863 m. sukilimo dar daugiau lietuvių Sibire kentėjo, mirė, o kiti nepakeldami sunkių gyvenimo sąlygų net žudėsi.

Tačiau visus rusų išradimus užgrobtų tautų naikinimui, pralenkę šio amžiaus jų palikuonys -- rusiški komunistai. Carai trėmė pagal savo teisimų sprendimus ar administraciniu būdu. Tremdami administraciniu būdu dar duodavo piniginę pašalpą, lyg ir kompensaciją. Ne trėmė į pačias žiauriausias arkines sritis. Gi bolševikai trėmė visus pagal nustatytą kontingentą, neišskiriant senelių, ligonių ir mažų vaikų. Trėmė į pačias žiauriausias arkines sritis, kurios carų laikais buvo pripažintos gyventi netinkamos ir negalimos. Nutremti ten ne rasdavo jokios pastogės ir jokios užuovėjos. Bolševikų ir buvo tikslas ten žmones tremti ne gyventi, bet žiauriausiu būdu sunaikinti. Apskaičiuojama, kad per pirmą ir antrąją okupaciją lietuvių į Sibirą ištrėmė virš 350 tūkstančių. Iš jų išmirė apie 35-40%.

Nelaimingųjų padėtis šiek tiek sušvelnėjo po Stalino. Kai kuriems išlikusiems, kad ir suaprežtomis teisėmis buvo leista grįžti, o kai kuriems -- Sibire laisvai apsigyventi. Daug sugrįžusių negaudami darbo ir pastogės, grįždavo atgal.

Milžiniški Sibiro plotai turi apie 10 milijonų kvadratinį kilometrą, kur išbarstyta apie 24 milijonai gyventojų. Tuose plotuose pabirę ir mūsų nelaimingieji tautiečiai. Dar nuo carų laikų kaip kur jie sudarė šokiadas tokias kolonijas, kaip ir kaimus. Savo darbštumu žiaip taip verčiasi, bet neturi jokios galimybės naudotis savo tautos dvasinėmis vertybėmis, nes rusų planuose yra juos kuo greičiau sia tautiniai sunaikinti.

Mus čia laisvame pasaulyje pasiekia šis tas, kas okupuotoj Lietuvoj sukuriama, kas rašoma ten įvairiuose leidiniuose ir

pastebimas...

Tai vis problemos, kurias mato organizuotoji visuomenė. Šiose problemose sukaupta kaip tik ta organizuotumo esmė, vardan kurios verta burtis krūvon literatams, pamiršus savo ideologinę arba kūrybinio metodo specifiką.

Todėl, naujų jėgų ižanga į Rašytojų Draugiją provokuoja tikėti, kad naujos jėgos įneš ir šviežumo į organizacijos formalinės ir ideologinės veiklos metodus. (ja)

periodinėje spaudoje. Tarp marių propagandinio šlamšto yra ir švarios talentų kūrybos prasi-veržimų, kaip grožinė literatūra, muzikoj ir kitose mokslo bei meno srityse. Čia mums į laisvąjį pasaulį siunčia viską, ką tik turi, o gal -- ką tik okupantas liepia. Čia gyvenantieji iš patyrimo moka atskirti aukso trupinėlį nuo šlamšto. Tais trupinėliais pasigėri ir pasidžiaugia prispauodoje gyvenančiais savo tautos talentais.

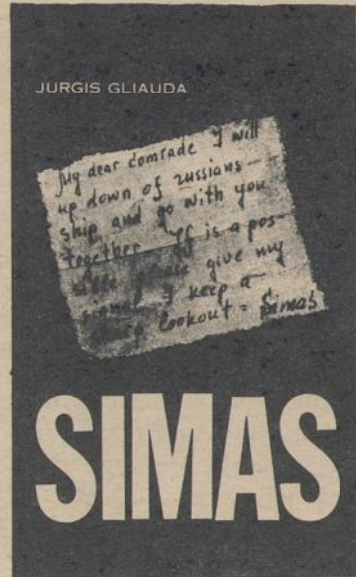
Iš ten kartais pasigirsta lyg ir susirūpinimas išeivijos jaunimo skėstančiu svetimų tautybių jūrose... "Gimtas kraštas" net kelis kartus verkšleno ypač dėl vienintelės JAV lietuvių gimnazijos užsidarymo. Tas kelia ir pas mus susirūpinimo, bet mūs jaunimas savo tautos reikalams dar gyvas ir gana jautrus. Tai parodė ir paskutiniai okupantų įvykdyti tragiški įvykiai su Simu Kudirka, Simo-kaičiais ir Brazinskais.

Bet kaip ten su Sibiro lietuviams? Niekur neteko girdėti, kad iš tėvynės jiems būtų teikiama kokia nors organizuota moralinė ir kultūrinė pagalba. O, rodos, tas galėtų būti. Logiškai galvojant, tarp okupuotos Lietuvos ir Sibiro neturėtų būti jokių vizų. Rodos jų ir nėra. Kaip girdisi viešosiomis priemonėmis susisiekimas irgi nėra brangus. Nėra jokios vilties, kad rusai iš ten visus lietuvius, kaip jiems nenusikalčiusius, grąžintų ir jiems padėtų įsikurti savoje tėvynėje. Tai-gi kodėl į ten nevyksta šokėjai, solistai, chorai, meno ansambliai, lietuvių teatro, baleto ar net operos trupės? Kodėl ten nesuruošti lietuvių dailininkų meno parodų? Reikia tik įsivaizduoti koks būtų džiaugsmas tame baisiame krašte, tėvynės ilgesy gyvenančių. Kodėl ten lietuviškose salėse negalėtų būti, kad ir nedidelės lietuviškos mokyklėlės? Ten augančiam jaunimui galėtų būti organizuojamos ekskursijos į tėvų kraštą. Siekiantiems aukštesnio mokslo, turėtų būti sudarytos sąlygos į įsigyti, kad ir okupuotoje tėvynėje.

Taip, bet kas tu pasirūpins? Kaip iš okupanto propagandistų pasigyrimų matyti, tai jie ten gyvena, veikia ir kuria laisvai. Kaip kurie net teigia, kad tokios

demokratijos ir laisvės Lietuva niekad neturėjo ir neturės. Jie turėtų išdrįsti paklembenti, kad ir keliomis spynomis užrakin-tus vartus... Jie savo sąžinė, galia ir įtaka, jei tokios dar kiek turi, galėtų ir iš Maskvos kaip ko pareikalauti, ar nors paprašyti. O gal ir pasisiekti kaip ką savo tiek iškanikintiems broliams laimėti... Mums jie be reikalo rūpinasi. Mes tiek savo medžiaginius, tiek ir kultūrinius reikalus dar patys pajėgiame tvarkyti. Pajėgiame ir ten vargstantiems padėti kiek mums leidžiama...

P. Venclova

• Jurgis Gliuda, SIMAS. Išleido "Vilties" draugijos leidykla 1971 metais Clevelande. Knyga 160 psl., kainą 3 dol., gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

"Tai suliteratūrintas, bet nuo tikrovės neatitrauktas, Simo Kudirkos tragiškųjų pastangų ištrūkti laisvės aprašymas. Kiekvienas lietuvis, anuos Simo žingsnius dienų dienom taip jautriai išgyvenęs, šią knygą skaitydamas, vėl užimančių širdies virpėjimų ir nuo puslapių neatsitrauks, kol nepabaigs šį paskutinį knyggos skirsnelį." (Draugas Nr. 67).

• K. Ališausko stambus veikalas "Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės". I t., redaguotas Prano Čepeno, jau įpusėtas spausdinti. Knygoje aprašoma Lietuvos kariuomenės ir valstybės organizavimas, kovos su rusų bolševikais ir bermontininkais. Knygoje bus ir fotografijų, o kautynių aprašymai pailiustruojami brėžiniais. Kietais viršeliais knygos kaina 12 dolerių.

Iš anksto užsisakydami, ir sumokėdami už ją 12 dolerių, palengvinsite autoriui ją išleisti. Knygos leidimo remėjai, paaukoje ne mažiau kaip 25 dolerius ir knygos mecenatai, paaukoje ne mažiau, kaip 200 dolerių, bus su dėkingumu autoriaus paskelbti knygos pabaigoje.

Pinigus ir užsakymus prašoma siųsti: K. Ališauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629.

Iš ekskursanto užrašų

J. GRAUDA

Tai papasakojo mums vienas tautietis, ilgiau užsibuvęs Maskvoje.

Jam teko pavažinėti po sovietinę sostinę ir vienam, ir su palyda. Būdamas statybos inžinierius, jis domėjosi daugiaaukščiais namais, kurie taikomi butams. Tai, nelyginant amerikietiški "housing projects". Skirtumas gi toks, kad amerikietiškuose projektuose gyvena juodieji, o Maskvos projektuose -- baltieji.

-- Jūs sukišate į apgyvendinimo namus -- sakė inžinieriaus palyda, -- savo nualintą proletariatą ir nesirūpinate jo išlikimu milžiniškuose barakuose. Jums netgi paranku tais projektais atskirti proletariatą nuo buržuazijos ir kapitalistų.

-- Pas jus kitaip? -- pasiteriavo naivus turistat.

-- Pas mus? -- nustebė aiškintojas. -- Pas mus nėra getų. Pas mus daugiaaukštis namas, kuriame šimtai būtų, tapo gyvenimine buitimi. Čia gyvena ne kokie ten neturto vergai, bet pilnavėriai piliečiai, arba liaudies ir darbo inteligentija.

Ir ištikrųjų, ekskursantai kaip tik važiavo pro didžiulį dvylikos aukštų namų bloką. Tūkstančiai langų spindėjo savo stiklais ir reiškė nerūpestingą darbo liaudies ir darbo inteligentijos gyvenimą.

-- Taip, -- sutiko turistat, -- tai atrodo impozantiška. Net matyti ir balkonus. Norėčiau iš dvyliktojo aukšto apžvelgti miesto panoramą.

-- Ar turite sveiką širdį? -- pasiteiravo gidat.

-- Kaip tai? -- nustebė turistat.

-- Liftas veikia tiksliai nuo septinto aukšto. Iki septinto veikia... laiptai. Tai statybinis kodeksas. Ir tas liftas nuo septinto aukšto iki dvyliko neveikia darbo valandomis, kada visi turi būti darbovietėje.

-- Aaa! -- nustebė smalsus turistat.

-- Tai gal, tada, taip sakant, užsukime į kuri pirmą aukštą, nutęsė smalsus inžinierius. Kaip kambarių schema? Žingeidui.

Jie užsuko į dvylikaukščio namo koridorių. Prie vienu durų gidat paskambino. Duris atidarė maža mergaitė.

-- Tu nesi mokykloje? -- nustebė gidat.

-- Aš sergu, -- atsakė mergaitė.

-- O kur mama? -- paklausė gidat.

-- Ji nubėgo į kooperatyvą. Juk matėte, kaip kolchozininkų vežimai pravažiavo su maišais bulvių, -- pikta atkirto mergaitė, net nustebusi tokiu gido nesorientavimu.

-- Tad kitam kartui -- pasakė gidat ir grupė išėjo į gatvę.

Čia pat visi pamatė keturis vežimus, kuriais kolchozininkai vežė maišus su bulvėmis. Dvylikaukštis kolosas stebėjo tą gailią vežimų procesiją. Ant kiekvieno vežimo sėdėjo vyrai ir tampė pavadžius. Vežimų ratai buvo aplipę purvu. Buvo matyti, kad jie, iš kaž kur, važiavo gal keliolika valandų. Ratai buvo išklerę ir girgždėjo. Priešrevoliucinio tipo pakinktai su lankais, atrodė iškarpą iš prieškarinio filmo.

-- Palaukite, -- pasakė gidat, -- gal būt ir aš suskubsiu gauti bulvių šiame kooperatyve. O butą mes apžiūrėsime, kada tos mergaitės mama sugrįš iš bulvių medžioklės.

bet jo žodžius galėjai suprasti rimtai ir juokais.

-- Gal naktį ims lyti, -- šventaragis sėdėjo atsisėmęs į medį pažvelgdamas į dangų, bet ten nesimatė jokių besibartinančio lietaus ženklų.

-- Po sausros paprastai būna didelės perkūnijos, -- prabilo Džiugas. -- Tėvas Perkūnas tarsi norėdamas atsigerinti, kad taip ilgai užgaiso kituose dangaus atkrasčiuose, sodriai palaisto žemę ir vėl atgaivina augalą ir gyvį. Žiūrėkite, kiek per gaisrą bus žuvę medžių, žvėrių, paukščių, augalų! Juk giria su visa gyvūnija reikės atgaivinti! O kiek sudegė kūrėjų ir turto, o gal žuvo ir nespėjusių pasprukti žmonių? Baisu kai Giltinė sukyta prieš Gyvią! Tas gaisras tai Giltinės ulionė prieš Gyvatą! Dabar Giltinė ilsisi nuvargusi ir patenkinta, tik visa laimė, kad ji niekad galutinai nelaimi mošio. Ir šįkart Giltinė ištrėmė iš girios Gyvatą neilgam: kitamet čia iš pelenų pakils gražus, vešlus atžalynas. Pati Giltinė bus paręšusi žemę gyvybei atgimti...

Džiugo kalbą nutraukė staiga per padangę švystelėjusi krentanti kaip auksinis žaltys žvaigždė. Dainius palūkęs pusbalsiu tarė:

-- Kažkam likimo dievė Laima nukirpo gyvybės siūlą. Džiugo žodžiai vyrams padarė sunkų įspūdį. Visi žinojo, kad kai Laima nukerpa pririštą prie žvaigždės gyvybės siūlą, žmogus miršta. Vyrams pasivaideliojo, kad gal Giltinė jau stovi jiems už nugarų ir gal Laima jau galanda savo žirkles. Bet šventaragiui krentanti žvaigždė buvo ne Laimos darbas, o dievaičio Aitvaro pasirodymas. Jo dievaitis švaistydavosi padangėmis pasivertęs Aukšiniu Paukščiu. Ir šįkart jis aiškiai matė ugnimi žaižaruojančias jo plunksnas ir dideles, kaip tamtos akvarai gilius mėnulio atšovais-tomis žerėnčias akis. Draugams padrašinti jis tarė:

(Bus daugiau)

VYTAUTAS ALANTAS

GAISRAS GIRIOJE

Ištrauka iš romano "Šventaragis"

(9)

Kai žvėrių antplūdis ėmė mažėti ir vakarop visai sustojo, atūžė ugnis, ir liepsnos bežiūrint apėmė visą ežero pakrantę blaškėdamos padangėna dūmų ir sprogelijų debesis: nesimatė kur ugnis prasideda ir kur baigiasi. Tarsi apstėtos siautulio liepsnos lankstėsi ežero link lyg bandydamos jį perškoti, lyg norėdamos pasigrožėti savo baisiu grožiu apimtus vandens atspindžiuose. Daiktais blyškūs liepsnų liežuviai pamėkliaiškai staibčiojo laizydamis ir rydami medžių lapus ir smulkias šakeles; kitur išbėgusių pušų viršūnės liepsnojo kaip milžiniški deglai, o dar ugnies nepaimtos viršūnės baimingai blaškėsi padūnavusioje padangeje. Vietomis liepsnos raudonomis gyvatėmis slinko medžių kamienais iki pat viršūnių. Šimtamečiai skaroti ažuolai traškėdami tirpo liepsnų glėbiuose. Visa padangė pajudavo nuo dūmų ir gėstančių sprogelijų, kurios leidosi ant vandens ir salos. Vyrams buvo slopu alsuoti ir apkarto galugerkliai nuo degusių bei svilėsių tvaiko, šventaragis prisiminė savo motinos pasaką apie išėjusią ulioti nepatenkintą Gabiją... Jie matė, kaip jų buvusioje stovykloje beržus svyrūnėlius apgobė ugninė marška, bežiūrint juos apnuogino ir pavertė stūksančiais stubbrais... Naktį ugnis pamaži ėmė gesti. Vyrai susitelkę žiūrėjo į bebaigiančią rimti liepsnų jūrą ir kiekvienas galvojo, kur jie dabar bū-

ty, jei ne šventaragio susimetimas kaip gelbėtis: tur būt, jie dabar keliautų Paukščių Taku į Anapilį!

-- Laimė, kad ugnis nepersimetė į salą, -- pastebėjo Džiugas.

-- Būtume gražiai iškepę, -- nujuokavo Mantas, tik niekas nesijuokė: visiems knietė klausimas, ką jie darys toliau.

Salėlėje žvėrys knibždėjo knibždėjo. Paskutiniai bėgliai nebelipami ant kulnų liko saloje. Buvo čia visokio plauko žvėrių: plėšrių ir neplėšrių, bet kol kas iš nuovargio ir nuogščio jie laikėsi ramiai, tačiau žirgai nebuvo ramūs ir trypė susispietę arčiau ugniakuro. Negalėjai žinoti kas bus naktį, o ypač kitądien, kai žvėrys atsikvošės ir išalks. Vyrai susirūpinę žvilgčiojo į šventaragį, bet jis, matyt, nenorėdamas dar labiau jų bauginti, atsainiai kalbėjo:

-- Ką darysime, pagalvosime, o užvalgyti visvien reikia, tiek tiek gerai, kad mums su Mantu šįkart nereikia eiti medžioti: visa sala -- maisto sandėlis! Šilini, Eikuti, pasižvalgykite, ką ten turite.

Jie tik atsitolino nuo ugniakuro ir tuojau grįžo tempdami sužeistą šerną. Šilinis jį pribagė ir išdorojo.

Iš pradžios jie valgė tylėdami, paskum šventaragis tarė: -- Vyrai, pavalgykite iki nenorų: nežinia kada vėl gausime maisto; juk kad ir kažin kas visvien turėsime iš šios apgultos salos ištrūkti. Tik pavalvokime kaip: plaukti atgal į degėsynus būtų tikra savižudybė: sudegtume su visais žirgais, plaukti kiton ežero pusęn vėlgi pavojinga dėl smuklaus kranto: ten žvėrių tiek primarmėjo, kada pagal visą pakrantę iškilo tikra žvėrių lavonų siena; per ją žvėrys kopė kopė į krantą, bet mūsų žirgai nelips. O kita vertus, kažin ar mes prasimuštume per žvėrių grūstį į kitą salos kraštą, -- Kaip sako: nei bėgti, nei stovėti, -- Mantas pasakė ramiai,

KŪRYBA IR MOKSLAS

APIE KUNIGAİKŠTĮ MIKALOJŲ RADVILĄ JUODAŽĮ

PASIKALBĖJIMAS SU ISTORIKE DR. V. SRUOGIENE

Istorikė Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, studijavusi 1917 m. Maskvos Komercijos Institute ir 1921-23 m. Berlyno univer-

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Balzekas Museum of Lithuanian Culture

• **BALZEKAS MUSEUM OF LITHUANIAN CULTURE.** Progres Report. Didelio formato, gausiai iliustruotas, 32 psl. anglų kalba leidinys, patraukliai pristatęs šio muziejaus veiklą ir jos rezultatus lietuvių ir amerikiečių visuomenėje.

• **MOTERIS, 1971 m. sausio-vasario mėn. Nr. 1.** Lietuvių moterų žurnalas. Leidžia Kanados Lietuvių katalikių moterų draugija. Redaktorė — Nora Kulpa-
vičienė. Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College St., Toronto 4, Ont., Canada. Metinė prenumerata 5 dol.

• **SKAUTŲ AIDAS, 1971 m. vasario mėn., Nr. 2.** Oficialus Lietuvių skautų sąjungos organas. Leidžia LSS Tarybos Pirmija. Vyr. redaktorius — J. Toliušis, 7418 So. Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636. Administratorius — A. Orentas, 6840 So. Campbell Avenue, Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata 5 dol.

• **LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1971 m. kovo mėn. Nr. 3.** Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Redaktorius — Juozas Vaišnys, S. J. Redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata 5 dol.

ALG. GUSTAITIS

sitate, baigusi 1929 m. Vytauto Didžiojo universitete Humanitarinių mokslų fakultetą, buvo istorijos mokytoja Kaune, Kauno III gimnazijos inspektorė, 1939-1944 m. Vilniaus IV ir Kunigaikštienės Birutės gimnazijų direktorė. Įvairios spaudos, Liet. Enciklopedijos bendradarbė, 1948 m. Vakarų Vokietijoje, Bonnoje gavo filosofijos daktarės laipsnį.

Eilės knygų autorė: 1) Žemaičio bajoro ūkis pirmoje XIX amžiaus pusėje (atsp. iš "Seimovės"), 2) Lietuvos istorija, vadovėlis (pirmoji laida buvo taikoma Klaipėdos krašto mokykloms, vėlyvesnės -- Didžiosios Lietuvos, tremties Vokietijoje ir JAV mokykloms), 3) Lietuvos istorijos vaizdai ir raštai (chrestomatija mokykloms, kurios suspėjo išeiti tik 1-sis tomas 1939 m.), 4) Lietuvos istorija -- Lietuva amžių sukūry (1000 pusl. populiarī skaitymo knyga, išleista 1956 m. Chicagoje), 5) Lietuvos kultūros istorija (hektografuotas paskaitų konspektas, skirtas Liet. Ped. Instituto klausytojams). Be to V. Sruogienė buvo koautorė apysakos vaikams "Kas bus, kas nebus, bet žemaitis neprašus" -- slaptyvardžiu Valys Dauga kartu su vyru, Baliiu Sruoga, tą knygą parašė. (Antroji laida, išleista Chicagoje pasirodė Balio Sruogos vardu.)

Pažymėtina, kad jos Lietuvos istorijos vadovėlis Chicagoje išleistas jau šeštąja laida -- jokia kita Lietuvos istorija nėra sulaukusi tiek pakartotinių, vis papildytų, laidų.

1971 m. vasario 28 d. dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė, iš Chicago atvykusi į Los Angeles, Calif., Lietuvių Protestantų Sąjungos pakviesta, skaitė istorinę paskaitą tema: Lietuvos kunigaikščiai Radvilai, jų kilmė ir darbai, Šv. Kazimiero parapijos salė buvo pripildyta atvykusių pasiklausyti paskaitos, jų tarpe nemaža jaunimo. Paskaita buvo labai įdomi, pilna gausiomis žiniomis ir, nors tęsėsi apie pusantros valandos, visi klausėsi su dideliu dėmesiu. Paskaita buvo pažvaizdinta kunigaikščių Radvilų, jų pilių ir atvaizdų skaidrėmis, kurias maloniai su teikė Daumantas Čibas, turintis gausų Lietuvos senovę, praeitį liečiančių nuotraukų archyvą. Paskaitai pasibaigus, sužavėta auditorija atsistojo ir karštai plojo didžiai gerbiamai mūsų istorikei už tokią vertingą paskaitą.

Vėliau dr. V. Sruogienė sutiko raštu atsakyti į paklausimus. Manau, lietuvių visuomenė reikiama ne tik daugiau ir geriau žinoti Lietuvos, lietuvių tautos, istoriją, bet ir daugiau gerbti, geriau pažinti mūsų istorikus, kurie įveda nepaprastai daug darbo, trūdo ir pastangų, aiškindami mūsų tautos praeitį liečiančius klausimus.

-- Visi žino, kad Jūs esate žinoma lietuvių dramaturgo, rašytojo, profesoriaus Balio Sruogos žmona, bet nedaugelis žino Jūsų gimines praeitį. Lietuvos istorijoje yra buvę garsių Daugirdų. Iš kurių Daugirdų esate kilusi?

-- Iš pat vaikystės šeimoje girdėjau, kad Daugirdai yra labai senos Lietuvos bajorų kilmės. Prieš pirmąją karą teko mairyti namų archyve senąją slavų kalba rašytus dokumentus, iš kurių buvo žinoma, kad jau XVI amž. Daugirdai buvo pastoviai įsikūrę Senajame Dvare, Vosyliškio parapijoje, Lydos apskrity. Mano prosenelis, Antanas, XIX amž. pradžioje likvidavo Senąjį Dvarą ir nupirko kitą Žemaitijoje -- tarp Viekšnių ir Laižuvos, Senojo Dvaro dalis teko jo seseriai Michailauskienėi (jos palikuonė yra ponė Elena Gimbutienė). Be-

studijuodama Lietuvos istoriją, patyriau, kad šeimos įkūrėjas buvo Vytauto Didžiojo maršalas Daugirdas. Jis turėjo idėją tišką herbą su tuo, kurį teko matyti pas mano tėvą (to herbo turinčio tauro galvą raudona me lauke, yra keletas variantų) -- iš čia išvada, kad mano tėvo šeima ir yra kilusi iš to paties Vytauto Didžiojo bendradarbio.

Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė, žinoma lietuvių istorikė, savo viešnagės metu pas Los Angeles lietuvių, mūsų bendradarbio Alg. Gustaičio sodyboje.

Šeimoje buvo sakoma, kad su archeologu Tadu Daugirdu joikių giminytės ryšį nebūta, bet pats Tadas Daugirdas minėjęs mano giminių, kad abi šakos esančios kilusios iš to paties kamieno, tik kadaise giminės buvo susipykę ir plemborgiškai buvo net priėmę kitą herbą.

Niekad savo bajorišką kilmę nesididžiau, nes tėvai mane augino griežtai demokratiškoje nuotaikoje, mane domino tik tas faktas, kad šeima tokia sena. Mano tėvas, kaip lietuvis katalikas, carų laikais negalėjo gauti tarnybos net kaip veterinarijos gydytojas Lietuvoje ir buvo priverstas tarnauti Rusijos gilumoje. Todėl esu gimusi Kaukaze, augusi Ukrainoje, Balino miestelyje, papėdėje pilakalnio, kuris priklausė Vytauto Didžiojo sukurta gynybos sistemai, saugojusiai Podolę nuo totorių. Ir pats Balno vardas visad mus intriguavo kaip buvęs lietuviškos kilmės. 1912-15 m. mokiausi gimnazijoje Kamenecėje, garvėje tada vadintoje "ulica kniaziej Korjatovicej" -- Kunigaikščių Karjotaičių garve. Tame Kamenecėje buvo galingos turkų stovyklos pilies gerai išlikę griuvėsiai su Volodijovskio bokštu, susijusiu su taip vadinčiais H. Sienkevičiais "Tvane" aprašytais istoriniais įvykiais. Vėliau patyriau, kad pirmoji Kamenecės pilis pastatyta Vytauto Didžiojo ir kad jos komendantu buvo jau minėtas Daugirdas. Visi šitie faktai, daugiau apylinke buvusių istorinių vietovių, atsilankymai Vilniuje, sužadino many norą studijuoti istoriją, ypatingai Lietuvos istoriją.

-- Jau keli metai kaip rengiama atsiminimų knyga apie didžios pagarbos lietuvių tautos klasiką Balį Sruogą. Koldos apimties bus knyga ir kodėl taip ilgai ji nepasirodo? Ar nebūtų galima jos redagavimo paskubinti?

-- Per eilę metų esu rinkusi atsiminimus apie mano vyrą. Jau 70 autorių man yra atsineę vieni trumpus, kiti ilgus raštus. Jie guli Montrealyje pas Vytautą A. Jonyną, kuris kartu su Jurgiu Blekaičiu ir A. Čipkum yra maloniai sutikę juos sure-

daguoti. Mano troškimas, kad ši knyga atžymėtų mano vyro 75 metų jubiliejų -- 1972 metais.

-- Jūsų pakaitos rengėjai atsiuntė kvietimą, atspausdinti ant seno kun. Radvilų herbo. Apačioje yra matyti 1547 metai. Iš kur tas įdomus herbas paimtas ir kokius Radvilus jis atstovauja?

-- Šis herbas yra paimtas iš seno leidinio vokiečių kalba -- Siebmacher, S., Grosses u. allgemeines Wappenbuch, Nuernberg, 1887, Verlag Von Bauer u. Raspe, V.I pt. 3, Sec. 3A M-Z -- Die Fuersten des Heiligen Roemischen Reiches, Kunigaikščių titulų su minėtu herbu Radvilai yra gavę 1547 m. iš Švento. sios Romos Imperatoriaus Karolio V rankų; jis atstovauja visus Radvilus, kilusius iš tos šeimos, kuri turi teisę tą herbą naudoti.

-- Paskaitos metu salėje buvo išstatytas Radvilų genealogijos medis. Ar jis pilnas? Tokios garsiųjų Lietuvos kunigaikščių schemos nebuvo tekę matyti. Ką apie tai malonėtume patikslinti? Ir atskirai knęč. Radvilų XVII-XIX a. šakos, imtinai iki Stanislovo, vedusio Kenedienės seserį.

-- Specialiai paskaitai esu paruošusi Radvilų genealogijos medį, įtraukdama į jį daugiausia tuos asmenis kuriuos ketinau paminėti. Tai toli gražu nebuvo pilna Radvilų genealogija! Nemokėdama nei gerai piešti nei brailyti, nepatyrusia ranka surašiau tai, kad klausytojams būtų lengviau orientuotis gan painioje vardų virtinėje.

-- Paskaitos metu Jūs vaizdžiai pasakėt, kad "Kunigaikščių Radvilų istorija yra Lietuvos istorija". Nesuklysiu sakydamas, kad Jūs ne tik gerbiate tuos didžius lietuvių tautos kunigaikščius, bet apie juos turite gausios medžiagos. Gal manote parengti istorinį veikalą bent apie kurią Radvilų šaką, sakydam, Nesvyžius Radvilus?

-- Lietuvių Protestantų Sąjungos, asmeniškai A. Devenienės, pakviesta paruošti paskaitą apie Radvilus, tą darbą su malonumu atlikau, bet gilintis į specialias studijas šioje srityje neplanuoju.

-- Daugeliui buvo įdomu ir nauja išgirsti apie lietuvių kunigaikščių Radvilų norą prijungti prie Lietuvos Prūsiją (Mažąją Lietuvą). Būtų labai naudinga ta tema duoti studiją. Gal malonėtume?

-- Tikrai, tokia studija būtų labai reikalinga. Mikalojaus Radvilos Juodojo sumanymą prijungti prie Lietuvos Mažąją Lietuvą, be abejonės, sutrukdė XVI amžiuje veržęsi prie Baltijos rusai, Jonas Žiaurusis. Didysis Lietuvos etmonas buvo priverstas ginti Lietuvą iš Rytų.

-- Berods, baigiate VLIK-o užsąkytą studiją apie Lietuvos Steigiamąjį Seimą. Darbas, manau, pareikalavo daug trūso. Kas ir kada jį mano išspausdinti?

-- Taip, man yra pavesta paruošti studiją apie Lietuvos Steigiamąjį Seimą. Paprastai yra vargo telkiant medžiagą, nes jos trūksta, šiuo gi atveju susiduriau su tikru embarras de richesse, tokia daugybe medžiagos (apie 12-15 tūkstančių puslapių vien St. Seimo stenogramų), kad atrinkti kas svarbiausia ir sutalpinti į labai siaurus rėmus (apie 100 puslapių) yra tikras galvosūkis. O juk be to rūpi sudaryti tikrą vaizdą, išlaikyti objektyvumą ir proporciją... Pasiryžau visas stenogramas perskaityti. Tai buvo nelengva, nes skaitymas mikrofilmų ner gerų mašinų pagalba, reikalingo didelio tempimo, daug laiko ir labai vargino akis. Buva priversta pasidaryti net trumpas atostogas, bet tikiuosi rankraštį spaudai paruošti iki ateinančios vasaros.

-- Visatoje visiems yra pri taikomas vienas dėsniis. Po laiko galimas, kad apie tokį ar kitokį asmenį turima mažai žinių. Gal Jūs vedate dienoraštį

PADĖKIME IŠSAUGOTI LIETUVIŲ SPAUDĄ

Tūkstančiai knygų, žurnalų ir laikraščių, spausdintų lietuvių kalba, kasmet žūsta ateities kartoms, neturint patalpų jiems apsaugoti. Šiuo metu dalis lietuvių spaudos, daugiausia knygų, yra sutelkta keliose viešosiose bibliotekose, bet beveik visose tose institucijose spaudos telkimas yra labai atsitiktinis: nėra stengiamasi su rinkti visus galimus gauti leidinius, ypač surinkti ir išsaugoti laikraščius bei kitą periodiką.

Pirmasis lietuvių laikraštis Jungtinėje Valstybėse pasirodė 1874 metais. Apie 1940 metus šiame krašte buvo spausdinama daugiau nei 30 lietuviškų laikraščių, jų tarpe keturi dienraščiai. Daugumo jų laikraščių ir kitų periodinių leidinių komplektų niekur nėra, dažnu atveju jau ir per vėlu surinkti pilnus komplektus.

ar pažymite bent kuriuos įdomesnius Jūsų gyvenimo atvejus.

-- Jokie dienyne nevedu ir savo biografija nesirūpinu. Tik nuo pat vyro mirties 1947 m. renku pasirodantį apie jį straipsnius spaudoje, visokų minėjimų programas ir kt., žinoma, pirmoje eilėje jo paties kūrinius. Esu susidariusi jau nemažą archyvą.

-- Esate dėsčiusi amerikiečių studentams. Kaip ilgai? Ar turėjote progą priminti Lietuvos istoriją? Kaip reaguoja amerikiečiai?

-- Esu dėsčiusi Aurosos kolegijoje (Illinois) 12 metų rusų kalbą, Rusijos istoriją ir prancūzų kalbą. Kiekvieną dieną stengiausi studentus supažindinti su mūsų kraštu, jo istorija, išgyvenamomis tragedijomis, rusų okupacijų mums daromomis skriaudomis. Visuomet asmeniškai kontaktas amerikiečių daugiausia veikia. Turėjau ir eilę paskaitų įvairiose organizacijose, net pradžios mokyklose. Visad susilaukdavau didelio sidomėjimo ir užuojautos mūsų nelaimėms, Mano dukters, Dailios Bylaitienės, padedama, buvau suruošus eilę parodų -- gintaro, liaudies meno, knygų. Amerikiečiai ypač domėjosi gintaru ir lietuviškomis knygoms: puičiai išleisti "Hamletu" (Nykos Nylino) vertimu, Lietuvių Enciklopedija ir taip pat senais žemėlapiais, tarp kitų ir 1613 metais išleisto Radvilos Našlaitėlio žemėlapiu. Ponia Brazdienė dideliu pasisekimu demonstravo savo jaunimo grupės šokius. Ta proga kolegijos prezidentas neįsakytojo komplimentų mūsų jaunimui -- jo žodžiais visi grupės dalyviai pasirodė inteligentiškesni ir geriau išauklėti už eilinius studentus amerikiečius.

-- Nemaža dėstėte Lietuvos istorijos lietuvių jaunimui Chicagoje. Kaip jie reaguoją?

-- Prof. dr. P. Jonikas, B. Babrauskas ir aš buvome pirmieji Liet. Aukšt. mokyklos Chicagoje dėstytojai, tai mokyklai įsikūrus bene 1951 m. Pradžioje mokslasėjo sekmingai, jaučiau nuosirdų atgarsį į mano pastangas sužadinti susidomėjimą ir meilę mūsų taip turtingai praeitį. Deja, po keletos metų pertraukos, kada pernai vėl bandžiau dėstyti Lietuvos istoriją Liet. Pedagoginiame Institute, susidūriau su tokia klausytojų abejingumu, demonstratyviai rodomu nenoru net mano įžan (Nukelta į 6 psl.)

Nėra reikalo įrodinėti begalinę tos medžiagos reikšmę -- medžiagos, kuriai surinkti galimybės sparčiai mažėja, mirštant vyresniajai ateivių kartai, Amerikos miestų centruose užsidarinėjant tautinių parapijų bažnyčioms, nykstant senoms politinėms, fraternalinėms ir kultūrinėms organizacijoms. Jų bibliotekos, archyvai, protokolai, susirašinėjimai -- dažnai suistoriš kai svarbiais asmenimis -- būna sunaikinami, ir taip būsimoms kartoms dingsta nepaprastos svarbos medžiaga, atspindinti Lietuvos kultūrą ir už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių pažinimą bei siekius.

Kent State Universitetas, įvertindamas lietuvių kalbą leistų knygų, žurnalų, laikraščių ir kitų leidinių reikšmę bei neatsidėliojamą būtinumą juos surinkti, universiteto bibliotekoje įsteigė specialų skyrių -- Lietuviškąją Kolekciją (Lithuanian Collection). Pradėtas planingas darbas visiems lietuvių leidiniams surinkti, sukataloguoti ir išsaugoti, taip pat -- visiems lietuvių laikraščiams mikrofilmuoti. Nebus atmeta jokia spausdinta pažiūra ar pasiprenkama tik viena kuri.

Surinktoji medžiaga bus patalpinta greitai augančio universiteto neseniai pasatatytoje 12 aukštų bibliotekoje. Naudojant tarpbibliotekinio skolinimosi sistemą, Kent State Universiteto Lietuviškoji Kolekcija bus prieinama mokslininkams ir visiems besidomintiems asmenims Jungtinėje Valstybėje ir Kanadoje.

Lietuviškosios Kolekcijos steigimą entuziastingai parėmė universiteto administracija ir bibliotekos direktorius Mr. Hyman Kritzer. Šios kolekcijos išvystymas bus svarbus įnašas Baltijos ir Rytų Europos studijoms Jungtinėje Valstybėje.

Dėl platesnių informacijų rašyti šiuo adresu: John Cadzow, Baltic - East European Room (1112), K.S.U. Library, Kent State University, Kent, Ohio 44242.

Lietuvių dalinamuose lapeliuose buvo nupieštas Sibiro žemėlapis su kaukolėmis atžymėtomis koncentracijos stovyklomis.

Rochesterio lietuviai piketavo Sibiro šokėjus

Nors ir nedaug lietuvių gyvena šiame mieste, bet buvo suruoštas gana gausus Sibiro šokėjų piketavimas.

Ketvirtadienį, balandžio 1, nuo 7 v.v. ligi 9 v.v. virš 60 lietuvių su gerai padarytais plakatais pasirodė prie East man teatro. Dar prisidėjo apie 40 ukrainiečių, keli amerikiečiai, keli latviai ir apie 20 žydų. Svarbiausia, atvyko miesto burmistras Stephen A. May ir išbuvo prie įėjimo į teatrą beveik visą laiką, dažnai paduodamas savo kokiui pažįstamam lietuviui, ukrainiečiui ar žydų dalinamus lapelius.

Lietuvių nešamuose plakatuose buvo rašoma: Siberia is a Cemetery of Nations; We Demand Freedom for Lithuania! ir t.t. Ukrainiečiai turėjo panašius plakatus. Lietuviai, ukrainiečiai ir žydai dali no lapelius. Lietuvių lapelyje vienoje pusėje buvo Sibiro žemėlapis su svarbiausiomis koncentracijos stovyklomis. Kitoje lapelio pusėje buvo trumpai apibūdintas Sibiras kaip rusų vykdomo genocido vieta. Šių lapelių buvo atspausdinta 2000 ir jie visi buvo išdalinti.

Vietiniai laikraščiai rašė apie demonstracijas ir išidėjo nuotraukas. Daugiausia mums naudos buvo gauta iš abiejų dienraščių teatro kritikų: jie savo straipsniuose apie Sibiro šokėjus labai gerai aprašė piketus. Vienas jų (Times-Union) net paskyrė kelis pirmuosius savo

straipsnio paragrafus demonstracijai smulkiai aprašyti ir pacitavo kelių plakatų turinį. Tokios propagandos už jokių pinigų nenupirksi.

Šią demonstraciją bendromis jėgomis ruošė LB Jaunimo Sekcija ir ALT skyriaus valdyba. Pačioje demonstracijoje šalia savanorių

kūrėjų (plk. R. Liormano, Z. Arlauskos...) iškimai dvi valandas išvaikščiojo jauniausia demonstrantė -- prof. dr. Klimo 6 metų dukrelė Lilitė Viktorija (žinoma, ir jos visa šeima). Pats "jauniausias" jaunimas -- dar gimnazijos suole besėdintis -- sudarė gausiausią grupę. (k)

A.A. ANTANĄ IMPULEVIČIŲ PRISIMINUS

1970 m. gruodžio 4 d. Philadelphijoje iš gyvųjų tarpo išsiskyrė, lietuvių visuomenei gerai pažįstamas ir mielas Lietuvių tautos sūnus, vi suomenininkas, didis patriotas, nepr. Lietuvos generalinio štabo majoras Antanas Impulevičius-Impolėnas.

Velionis iš pat jaunystės pasirinko kario karjerą ir jau 1925 m. dar būdamas 18 metų, baigė Karo Mokyklą. Tai labai jaunas karininkas. Tas liudija, kad iš jaunystės buvo žmogus pilnas energijos ir ryžto veržtis tolyn į gyvenimą. 1935 m. jį sutinkame gilinant karo mokslą Aukštuose Karininkų Kursuose. Juos baigus, jis perkeliamas į kariuomenės štabą. 1937 m. dar jam tik 30 metų, o jau buvo pakeltas į majorus.

Prieš bolševikams okupuojant Lietuvą, majoras Impulevičius buvo šaulių štabe karinio apmokymo skyriaus viršininkas. 1940 m. rugsėjo mėnesį jis bolševikų areštuojamas ir tik 1941 m. birželio mėnesį iškalėjimo išlaisvintas. Frontui nusistūmus į ry-

Gen. štabo majoras Antanas Impulevičius.

tus, majoras Impulevičius iki 1943 m. buvo 2-jo lieuvių savisaugos batalijono vadu Baltgudijoje. Vokiečiams traukiantis atgal, jis paskiriamas Vietinės Kauno Rinktinės pulko štabo viršininku.

Būdamas taurus ir garbingas lietuvis, saugodamas savo vyrų gyvybes, kartu su kitais vokiečių areštuojamas. Traukiantis vokiečiams iš Lietuvos 1944 m. rudenį jis yra žemaičių savanorių diviziono batalijono vadas. Po Sedos kautynių lapkričio mėn. pa-

sitraukia į Vokietiją.

Kada dauguma lietuvių bėgo į vakarus saugodami savo gyvybę nuo raudono slibino, Antanas Impulevičius ryžtingai ir desperatiškai kartu su kitais patriotais mėgina ginti Lietuvos žemę.

Po karo jis Ingelstado stovykloje ėjo komiteto pirmininko pareigas. Čia aktyviai prisidėjo prie Ingelstado lietuvių gimnazijos įkūrimo.

1949 m. Antanas Impulevičius atvyko į JAV ir apsigyveno Philadelphijoje. Atsidūręs į šią plačią šalį, jis nežuvo lietuvių tautai, bet tuojuo išsijungė į visuomenišką jį darbą. Kuriantis Lietuvių Bendruomenei Philadelphijoje, jis yra vienas iš jos steigėjų, buvęs pirmininkas ir nepamainomas valdybos narys iki paskutinės gyvenimo valandos. Kuriantis Lietuvos Vėlinių S-gai Ramovė, jis taip pat vienas iš steigėjų, buvęs pirmininku ir nuolatinio valdybos nariu. ALT S-gos Philadelphijos skyriaus vienas iš steigėjų, buvęs pirmininku ir ilgametis valdybos narys.

Netikėtos mirties užkluptas Antanas Impulevičius paliko daug neužbaigtų darbų. Ant stalo liko atverstos knygos su dokumentais bebai-giant Philadelphijos ramovėnų dvidešimtmečio istoriją. LB Philadelphijos apylinkės darbų neužbaigti planai, "Kario" žurnalui raštų pluoštas paruoštas pasiųsti spausdinimui.

Užsidėjo jis pareigų daug, bet visas jas stropiai atlikdavo. Tai buvo pareigos žmogus, didis patriotas, taurus lietuvis su aiškia tautine pasaulėžiūra. Savo siekimams jis aukojosi dažnai pamiršdamas save ir savo šeimą. Antanas Impulevičius gyvendamas nors ir laisvės krašte, bet išgyveno kartu su šeimais raudonąjį terorą.

Organizacijos, kuriose jis dirbo, neteko stiprios darbo jėgos, nepailstancio, nuoširdaus kovotojo už Lietuvos laisvę. Nuveikti darbai savo tautos labui, paliko neišdildomą atmintį. Tai buvo pavyzdys, kaip reikia dirbti didesnei Lietuvos garbei ir tautos gerovei.

Antano Impulevičiaus - Impolėno atminimas pasiliks Philadelphijos lietuvių kolonijoje ilgam laikui. V. Gruzdis

KULTŪRINĖ POPIETĖ

ALT S-gos East Chicagos skyriaus valdyba vykdydama skyriaus metinės veiklos planą, balandžio 4 d. surengė kultūrinę popietę pristatydama ir kartu pagerbdama a.a. rašytoją Pulgį Andrių.

Prelegentu maloniai sutiko būti svečias iš Chicagos Mečys Valiukėnas. Popietės programą atidarydamas, skyriaus pirmininkas A. Juodvalkis savo trumpa me žodyje paminėjo, kad skyrius metų bėgyje stengėsi, kiek sąlygos leido, pagyventi apylinkės kultūrinį gyvenimą rengdamas pašnekesius kultūrinėmis temomis ir platinamas apylinkėje lietuvišką žodį - knygą.

Mečys Valiukėnas savo gražioje, vaizdingoje ir giliai išstudijuotoje paskaitoje pristatė Pulgį Andrių kaip beletristą, žurnalistą, humoristą, keliautoją ir kaip neeilinį lietuvių -- labai idomų žmogų. Būtų gerai, kad M. Valiukėnas nepaslep-tų taip gražiai ir kruopščiai surinktos medžiagos savo rašomojo stalo stalčiuose, bet atspausdintų Dirvoje, kas leistų skaitytojams susipažinti. Pašnekesį pavairino aktorė Eglė Juodvalkytė nuotaikingai ir talentingai paskaitydama ištraukas iš Pulgio Andriusio "Tipelio" (Pulgiskos žmogaus charakteristikos) ir "Anoj pusėj ežero..." (Pulgio perlai - lyriškieji gamtovaizdžiai). Padėka priklauso Margučio vedėjui p. Petručiui už paskolintas magnetofonines juostas -- autentiškas Pulgio Andriusio balsas -- įre korduotus pasikalbėjimus su rašytoju. Pulgiškas humoras (kad ir apie idiotą -- atseit tik kito kaimo žmogų) ir išpūdziai Ameriką aplankius (vienintelis kraštas pasaulyje, kur duoda degtukus už dyką) maloniai pajuokino popietės dalyvius.

Susirinkimą pagerbė savo atsilankymu net trys Sąjungos Centro Valdybos nariai supirmininku T. Blinstrub priekyje, kurie maloniai dalyvavo kiek ilgiau užsitęsiose diskusijose.

Pobūvyje dalyvavo, be jau minėtų Centro Valdybos narių, viešnia iš Chicagos p. E. Valiukėnė ir svečias St. Kalvaitis, vietos organizacijų vadovai: LB apylinkės pirmininkas K. Čiurinskas ir vietinio ALT ilgametis sekretorius P. Indreika ir kiti malonūs svečiai.

Susirinkusiuosius maloniai vaišino kavute skyriaus ponios, skyriaus vienos iš pirmųjų narių

p. B. Bagdanskienės keptais pyragais ir sumuštiniukais. (jr)

INFORMACINIS PASITARIMAS

Pirmasis baltų informacijos srity dirbančių, šiaurės Amerikoje, pasitarimas įvyko š.m. kovo 27 d. New Yorke, Barbi-zon Plaza viešbuty.

Pasitarimo tikslas buvo: suartėti Baltijos kraštų organizacijų veikėjams ir ypač tiems, kurie veikia spaudos, radijo vandenliu, biuletenių leidimo srity, pasidalinti savo patyrimu informacijos srity, ypač kreipant dėmesį į baltų kraštų bylos pristatymą svetimai, JAV ir Kanados visuomenei ir kt. Pasitarime apžvelgtos galimybės ateity plėsti baltų informacijos bei jos derinimo darbą.

Pasitarime dalyvavo per 50 latvių, 35 lietuviai ir per 20 estų. Pasitarimą sveikino estų, latvių ir lietuvių organizacijų atstovai. Sveikino Estijos konsulas New Yorke, Aksel Linkhorst, perdavęs ir dėl susižeidimo negalėjusio atvykti Lietuvos gen. konsulo New Yorke A. Simučio sveikinimą. Lietuvių vardu sveikino Tautos Fondo Valdybos pirmininkas, prel. J. Balkūnas, JAV LB valdybos pirm. V. Volertas ir kt. Pasitarimo darbus aktyviai sekė Eltos Informacijų biuletenio redaktorius V. Alseika, Darbininko vyr. red. K. Bučmys, OFM ir Amerikos Balso lietuvių sk. vedėjas dr. K. Jurgėla.

Pasitarimą atidarė dr. R. D. Paegle, latvis, pirmininkais pakvietęs trijų tautybių atstovus: Estų Tautinės sąjungos Kanadoje pirm. I. Heinsoo, latvių dr. I. Spilners ir JAV LB Valdybos vicepirmininką Alg. Gečį.

Sesijos, vykusios seminarių pavyzdžiu, buvo penktos: pirmoje svarstyta baltų bendradarbiavimas ir žinių telkimo išokupuotų kraštų reikalus, antrojoje pasisakė baltų jaunimo, studentijos atstovai apie jų veiklą, trečiojoje sesijos paskirtis buvo apsvaistyti baltų spaudos bei radijo programų reikalus, ketvirtos sesijos uždavinys buvo apsvaistyti ligšiol buvusius baltų viešus pasirodymus, panaudojimą S. Kudirkos ir kitais atvejais spaudos, radijo ar televizijos dėmesio Baltijos kraštų laisvės bylai, Pavergtųjų Kraštų Savaitės JAV-se klausimai ir kt.

Seminaruose, sesijose pasisakė šie lietuviai: A. Gureckas, A. Barzdukas, R. Kundrotas, D. Kezlenė, A. Mažeika, R. Simanavičius (Baltų Federacijos Kanadoje pirm.), G. Karosas, adv. A. Navasaitis, K. Miklas, A. Gečys ir dr. I. Vaišnienė. Pažymėtinas aktyvus lietuvių ir latvių jaunimo dalyvavimas.

Kovo 28 d. New Yorke, pasitarimo proga, įvyko latvių pagaminto filmo "Latvija per 50 metų", premjera. Žiūrovų -- latvių buvo apie 1,200.

Informacijos veikėjų pasitarimo metu, š.m. kovo 27 d., New Yorke buvo iškeltas reikalus periodiniai susitikti baltų spaudos atstovams. Pirmasis pasitarimas įvyko š.m. balandžio 1 d. New Yorke. Estų, latvių ir lietuvių spaudos žmonių sutarė susirinkti kiekvieno mėnesio pirmąjį ketvirtadienį ir pasikeisti žiniomis apie savo tautybės žygus savo kraštų laisvinimo, kultūros, bendrų žygių ir kt. klausimais. (E)

DR. SRUOGIENĖ

(Atkelta iš 5 psl.)

gos žodžių klausytis, kokio nie kad gyvenime nebuvau patyrusi. Gal jaunesnieji mokytojai sugebėtų ledus pralaužti.

Nepaisant daugelio skaudžių išgyvenimų niekad nenustojau optimizmo. Manau, kad mūsų jaunimas nesidomi istorija dėl daugelio priežasčių, apie kurias čia nėra vietos kalbėti. Svarbiausia ji yra bendra nuotaika Amerikoje. JAV istorija yra trumpa ir dėstoma labai smulkmeniškai bei neįdomiai. Tai užmuša bendrai norą studijuoti istoriją. Antra vertus, gyvenimo tempo greitis, kad eilinis žmogus neturi laiko atsigręžti į praeitį... Betgi pastaruoju metu lyg ir pradeda suprasti, kad žmogus, einas per gyvenimą be žinių iš istorijos, yra kaip aklas. Iš čia tiek klaidų politikoje! Atrodo, ima gyvėti istorinės studijos. Gal tai paveiks ir mūsų jaunimą, kuris parodė tiek jautrumo ryšium su Kudirkos, Simokaičių, Brazinskių tragedijom, gal tai padės jį išlaikyti lietuviškai.

Medžio drožėjas skulptorius Stasys Motuzas išleido spalvotą atvirutę kurią nupiešė, pagal jo drožinį dail. A. Vaikšnoras. Ši atvirutė vaizduoja lietuvių, nešančių komunistinės vergijos priespaudą su užrašu "Stop Genocide Lithuania". Jos tikslas priminti saviesiems, o ypač kitataučiams, kad Lietuva vis tebėra stiegama sovietinio golgotos kryžiaus. 15 atviručių tik 1 doleris. Pelnas nuo pardutų atviručių skiriamas Vokietijoje lietuvių šalpos draugijai Labdara ir BATUNui. Norintieji užsisakyti, prašomi rašyti: Stasiui Motuzui, 2848 Vechta, Oldb. Landwehrstrasse 1, W. Germany.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą -- kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija ruošia savo tradicinį pavasario susirinkimą balandžio 24 d., šeštadienį, Hospitality Motor Inn, Cleveland (Airport), I.R. 71 & Bagley Rd., telef. (216) 243-5200. Programoje: Kokteiliai — 6:00 P. M., pietūs — 8:00 P. M., ir tuoj po pietų labai laukiama ir įdomi prof. dr. A. Damušio paskaita: "Mūsų ir šių dienų studentams". Prof. A. Damušis yra visiems žinomas akademikas, inžinierius, valstybininkas, visuo-

Sol, PILAR LORENGAR dainuos Puccini opere "Madama Butterfly" Metropolitan Operos pastatyme Clevelande Public Auditorium. Spektakliai prasideda balandžio 26 d., ir tęsis iki gegužės 1 d.

meninkas, kuris šiandien be tiesioginių profesinių pareigų aukoja daug laiko mūsų jaunimo reikalams.

Nariai prašomi kuo skubiau apie savo dalyvavimą pranešti valdybai.

* **ALGIS RUKŠĖNAS** Velykų švenčių proga buvo parvykęs namo iš Bostono, kur šiuo metu jis renka medžiagą ir ruošia veikalą apie Vigilant incidentą, kuriame analizuojama Simo Kudirkos tragedija ir politinės sąlygos bei New Bedfordo žvejybos sunkumai.

* **L.V.S. RAMOVĖ** Clevelando Skyrius balandžio mėn. 18 d. 12 val. Lietuvių Klubu viršutinėje salėje kviečia specialų-svarbų informacinį skyriaus narių susirinkimą. Bus aptarta priežastis atsistatydinusios L. V.S. Ramovė Centro Valdybos ir praveisti naujos Centro Valdybos organų rinkimai.

BIRUTIEČIŲ PARENGIMAS

Š. m. balandžio 25 d., sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų šv. Jurgio parapijos salėje rengiami pusryčiai ir programoje lietuviški papročiai. Numatykite šį laiką ir nepraleiskite progos, o ypač jaunimas.

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

BILIAI JAU PARDUODAMI

METROPOLITAN OPERA

APRIL 26 THRU MAY 1 IN CLEVELAND PUBLIC AUDITORIUM

Apr. 26, Eve: CARMEN
Apr. 27, Eve: WERTHER
Apr. 28, Eve: LA PERICHOLE
Apr. 29, Eve: RIGOLETTO

Apr. 30, Eve: AIDA
May 1, Mat: MADAMA BUTTERFLY
May 1, Eve: DON GIOVANNI

PRICES: \$2.50, \$4, \$5, \$6, \$7, \$8, \$10, \$11, \$12, \$16 (No Tax)

Tickets Available for All Operas—Not All Prices for Some Operas.

BOX OFFICE: Broadway Savings & Loan Lobby, 299 Euclid Ave. — Phone 621-6997
Open 9:30 A.M.-5:30 P.M. Librettos on Sale Knabe Piano used Exclusively

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

RŪTA SKRINSKAITĖ, Grandinėls šokėja, pasipuošusi naujais A. Bobėnaitės-Vaitonienės sukurtais rūbais, kurių spalvingumas išryškės Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos ruošiamame Pavasario baliuje, kur neįprastoje programoje pasirodys trys Grandinėls šokėjų grupės. Baliaus įvyksta šv. Jurgio parapijos salėje šį šeštadienį, balandžio 17 d. 7:30 v.v.

• **A. L. Tautinės S-gos** Clevelando skyriaus metinis susirinkimas šaukiamas š. m. gegužės 2 d., 12 val. Lietuvių Namuose (877 E. 185th St.). Dabotvarkėje numatyta valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, ALT S-gos seimo ir kiti reikalai. Susirinkime bus išrinkti skyriaus atstovai į ALTS seimą, o taip pat ir nauja skyriaus vadovybė — valdyba ir revizijos komisija.

• **ARENOJE** šįketvirtadienį, balandžio 15 d. 8 v.v. Pedro Martinez organizuoja sensacingas imtynes tarp Ernie Ladd, "Sweet Daddy", Tex McKenzie ir Dominic Dennucci. Be to, bus ir kitų imtininkų. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gausiami Arenoje ir Richman's krautuvėje miesto.

• **Pigiai išnuomojamas** nedidelis butas East 144 gatvėje. Dalinai butas apstatytas su baldais. (Bet galima ir be baldų). Pageidaujama suaugusiems. Skambinti 681-6509 po 5 val. vak.

• **Perkant ir parduodant** namus kreipkitės į Ed. Čapą — Capas Realty So., tel. 732-8242.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 17 D. Tradicinis Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos balius.

BALANDŽIO 25 D. DLK Birutės D-jos Clevelando skyriaus parengimas.

GEGUŽES 2 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos koncertas Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽES 8 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos vakaras. Programoje Toronto jaunimo ansamblis "Birbynė".

GEGUŽES 15-16 D. Clevelando ateitininkų metinė šventė.

GEGUŽES 15 D. Vakarienis ir šokiai Nauj. parapijos salėje, mokyklai paremti. (531-8429).

"GRANDINĖLĖ" PAVASARIO BALIJE

Mūsų Clevelando jaunimo tautinių šokių grupių pažiba Grandinėlė dalyvauja Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos Pavasario baliuje, kuris įvyksta Atvelykio šeštadienį, balandžio 17 d. šv. Jurgio parapijos salėje. Pradžią 7:30 val. vak.

Pakvietimų kainos: suaugusiems \$7.50 ir moksleiviams — \$2.50. Pavasario balaus rengėjai kviečia sudaryti stalus po 10 asmenų. Pakvietimus prašom užsisakyti pas Komiteto narius: E. Alšėnienę, tel. 526-6831, B. Mainelienę, tel. 692-1690, R. Mickevičienę, tel. 921-0320, L. Nagevičienę, tel. 845-4954, A. Neimaniene, tel. 486-4887, V. Palūną, tel. 644-5481 ir V. Ročiūną, tel. 524-3169.

GEGUŽES 22 D. Čiurlionio ansamblio išvykos P. Amerikon koncertas Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽES 23 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

RUGSĖJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 23 D. Grandinėls balius šv. Jurgio parapijos salėje.

Detroito skautės mokosi dažyti velykinius margučius. Nuotraukoje iš kairės: instruktorė Albina Kežėnienė, Daiva Alkevičiūtė, Birutė Zubrickaitė, Rūta Motviekaitė ir Daina Astašaitė.

K. Sragausko nuotrauka

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

L.Š.S.T. Kanados ir Amerikos šaulių kultūrinės savaitės rengiamos birželio 13-20 d. Dainavoje paruošiamieji darbai eina pilnu tempu ir abi Detroito šaulių kuopos intensyviai dirba. Norima, kad ši šaulių savaitė būtų įdomi ir graži praleista. Paskaitoms yra pakviesti geri paskaitininkai. Jūrų šauliai ir šaulės turės po atskiras dienas savo programoms. Šauliams ir svečiams jaunuoliams sporto vadovai praves šaudymo sporto pamokas. Penktadienį birželio 18 d. šaulių centro valdyba turės posėdį, o birželio 19 d. šeštadienį vakare įvyks Joninių laužas, kurį praves Detroito jaunieji šauliai ir šaulės.

Vykstantiems į kultūrinę savaitę bus reikalinga atsigabenti: lovoms patalynė, paklodos, pagalvės, užvalkalus ir rankšluosčius.

Apsistojimas: bendrabučiuose \$1.00 nakčiai, \$35.00 4-6 lovų kambarys savaitėi. Tinka šeimoms ir grupelėms.

Maistas: pusryčiai ir vakarienė po \$1.50, pietūs \$2.00. Vairams iki 10 metų pusė kainos.

Sekmadienį birželio 13 d. visi atvykstantieji į stovyklą maistu apsirūpins individualiai ir tam bus atidaryta ir veiks svetainė.

Šaulių kultūrinės savaitės viršininku pakviestas sutiko būti Mykolas Vitkus.

Šauliai ir svečiai norintieji dalyvauti kultūrinėje savaitėje registruojasi iki birželio 1 d. šiuo adresu: Mykolas Vitkus, 325 West Grand Blvd., Detroit, Mich. 48216, tel. 826-6312, o atvykę į stovyklą dr. Damušio name.

• **ČIURLIONIO ANSAMBLIS**, prieš išvykstant į P. Ameriką koncertuos Detroito, Crestwood High School auditorijoje, 1501 N. Beech daly Rd. Dearborn Hts. gegužės 16 d. 3 val.

Detroito lietuviai kviečiami atsilankyti ir tuo paremti Čiurlioniečių išvyką.

Bilietai jau platinami ir yra gaunami pas abiejų šaulių kuopų valdybos narius.

• **STASIO BUTKAUS** šaulių kuopos moterų sekcija balandžio 4 d. Lietuvių Namuose turėjo susirinkimą ir kartu įvyko naujosios vadovės Bronės Senlenienės iš senosios -- Lidijos Mingėlienės pareigų perėmimas. Perėmus pareigas buvo suruoštos vaišės - kavutė, į kurias buvo pakviesti ir atskirame kambaryje posėdžiavę šaulių kultūros sekcijos nariai.

• **GEDIMINAS RUGIENIUS** paaugojo 225 dol. L.Š.S.T. spaudos ir informacijos Kalėdo Fondui.

G. Rugienis yra gimęs Lietuvoje 1922 m. Po karo atvykęs į Kanadą susipažino ir vedė stambaus tabako ūkininko, Stasio ir Rožės Augustinavičių dukterį Eleną ir pats įsijungė į tabako augintojų eiles. Šiandien Rugieniai turi net du tabako ūkius Delhi apylinkėje, Kanadoje ir naują modernią rezidenciją Tillsonburgo miestelyje. Augina 2 dukteris, kurių viena liepos mėnesį ruošiasi susituokti.

Gediminas ir Elena Rugieniai

yra aktyvus visuomenininkas ir jau 20 metų kaip dalyvauja vietos ūkininkų klube, Lietuvių Bendruomenėje ir D.L.K. Gedimino šaulių kuopoje ir yra jos valdybos narys. Gediminas yra didelis entuziastas šaudybos sporto varžybose ir yra apdovanotas aukštais šaulių žymeniais.

• **JAUNUOLIAI ŠAULIAI ABITURIENTAI**: Silvija Leonavičiūtė, Irena Šventickaitė ir Kastytis Karvelis pasveikinti baigus gimnaziją ir apdovanoti aukštiniais šaulio ženklais, kiekvienam užprenumeruojant 1971 metams "Kari".

• **SANDAROS** 29 kuopa balandžio 4 d. Lietuvių Namuose išsirikino naują valdybą iš šių asmenų: pirmininkas Feliksas Motuzas, vicepirmininkas Antanas Sukauskas, protokolų sekretorius Antanas Norus, išdinininkas dr. Kazys Karvelis ir organizatorius Augustas Rinkūnas.

• **SLA 352 KUOPOS PIKNIKAS** įvyks birželio 27 d. Caroway darže 13830 Telegraph Rd. Diena yra labai patogi, nes Petrai ir Jonai ten galės savo vardines atšvesti. Į pikniką kviečiami netik kuopos nariai, bet ir svečiai.

• **ŠV. ANTANO BAŽNYČIOS** aukų rinkėjai kovo 28 d. išsirikino valdybą: pirmininkas Jonas Brokas ir nariai: Petras Bitleris, Vitas Bilūnas, Edvardas Russel. A. Grinius

PAGALVOK

• Niekad nespirk gulinčio žemėje, nes jis gali atsikelti!

• Visi nori ilgai gyventi, bet niekas nenori pasenti.

• Jaunesnieji turėtų prisiminti, kad dabar yra tos auksinės dienos, kurių jie taip ilgėsis už penkiolikos metų.

• Kuo greičiau per gyvenimą skubėsi, tuo greičiau jo galą paliesi!

• Kas su daina šali-gatviais eina, tas sudaina į nuovadą pakliusi!

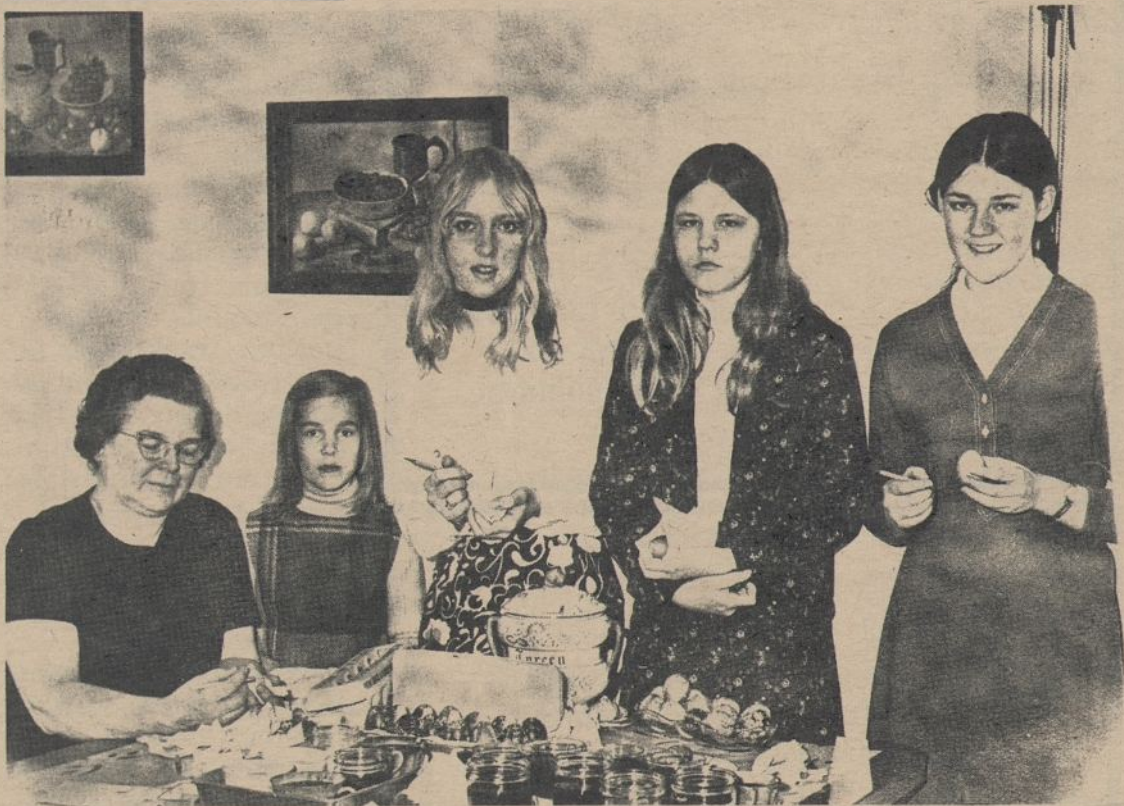
• Žmonės, kuri neskaičiuoja kolorijų -- dažniausiai turi išvaizdą tam įrodyti.

• Geriausia priemonė atkreipti visų dėmesį -- padaryti didelę klaidą.

• Nebraskos ūkininkas stebėjo savo dukters surengtą jaunimo pobūvį ir negalėjo akių atitraukti nuo modernių Monkey, Swim ir Bugaloo šokių. "Jei ir šie nesukels lietaus, tai niekas nesukels", nutarė žvilgterėjęs į perdžiūvusius laukus.

Paruošė V.Š.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• JAV LB Chicagos apygardos valdyba nutarė patikslinti apygardos pavadinimą. Nuo šiol Chicagos apygarda bus vadinama Vidurio Vakarų Apygarda. Mat, padidėjo apygardos ribos, kai kurios tolimos apylinkės priskiriamos prie buvusios Chicagos apygardos. Hot Springs (Arkansas) apylinkė jau įėjo į Vidurio Vakarų Apygardą. Bus tariamasi su Omahos (Nebr.) LB apylinke, nepriklausančia jokiai apygardai, taip pat, bus ieškoma kelių steigti naujoms apylinkėms toliau už buv. Chicagos apygardos ribų.

Apygardos valdyba jau pradeda lietuviškojo švietimo reikalams remti vą. Balandžio 2 dieną sušaukta susirinkime sudarytas komitetas, nors pats vadovavimas paliktas apyg. valdybai. Komitetas rūpinasis tik lėšų telkimu ir tinklo organizavimu toms lėšoms gyviau sudaryti.

• V. s. Ona Zailskienė apsiėmė suorganizuoti branduolį Cicero LB apylinkėje švietimo reikalais skelbiamojai vąjaus reikalu. Žada gauti naujų ir senesnių tal-kininkų.

Ona Zailskienė, buvusi Skaučių Sesių Vyr. skautininkė, kaip mato me, ir dabar nuo jaunimo neatitrūksta, besirūpindama liet. mokyklų išlaikymu.

• Zigmas Dailidka, buvęs JAV LB Kultūros Fondo pirmininkas, sutiko įeiti Vidurio Vakarų LB Apygardos valdybos skelbiama švietimo reikalams vąjaus komitetą. Jis apsiėmė surinkti aukų iš didelės Marquette Parko apylinkės dalies.

BOSTON

• Pažinkime savo talentus — tai šūkis, kuriuo lietuvių radijo valanda Laisvės Varpas kasmet rengia koncertus. Šiomet toks koncertas įvyks balandžio 18 d., 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje trečiame aukšte. Programą atliks sol. Gina Butkutė-Čapkauskienė ir Montrealio vyrų oktetas. Solistei ir oktetui akompanuos muz. M. D. Rock, Aušros Vartų parapijos Montrealyje, vargonininkė ir tos parapijos choro dirigentė. Koncerte bus atliekamos lietuvių liaudies dainos, mūsų kompozitorių kūriniai ir ištraukos iš operų. Visą eilę dainų vyrų oktetas atliks su solistais: Gina Butkutė-Čapkauskienė ir Antanu Kebliu.

Susidomėjimas koncertu auga, ypač dėl sol. Ginos Butkutės - Čapkauskienės, kuri garsėja savo pasirodymais lygiai lietuvių, kaip ir kitataučių tarpe. Nuo rudens jai išvykstant į Grazo

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba buvo susirinkusi posėdžiui kovo 26-28 d. New Yorke aptarti eilę svarbių reikalų. Nuotraukoje Pildomoji Taryba, Sėdi iš kairės: sekretorius Algirdas Budreckis, prezidentas Povilas Dargis, išdėtininkė Eufrozina Mikužytė. Stovi: viceprezidentas Aleksandras Čaplikas, išdo globėjas adv. Steponas Bredes, išdo globėja Jozefina Mileritė ir daktaras kvotėjas dr. Steponas Biežis.

operą, Australijoje, tai vienintelė proga ją išgirsti ne tik Bostono, bet taip pat plačiosios apylinkės lietuviams.

Po koncerto bus šokiai, kuriems gros Worcesterio lietuvių jaunimo orkestras, populiariai žinomas RM trio vardu.

BOSTONO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ SAMBŪRIS PASAULYJE

Gegužės 15 d. sambūris dalyvauja Naujosios Anglijos tautinėje šventėje Muntham, Mass. Sambūrio iš viso 80 lietuvių šokėjų; vaikai pasirodys 2 valandą po pietų, o jaunimas 8 valandą vakare. Rugpjūčio 28 dieną sambūris dalyvauja visos Amerikos liaudies šokių šventėje, kurioje iš viso dalyvaus 38 tautos, Viennoje, Virginija, netoli Washingtono D.C. Čia lietuvius atstovaus sambūrio 16 porų.

MONTREALIO JAUNIMO ANSAMBLIS GINTARAS ATVYKSTA Į BOSTONĄ

Montrealio Jaunimo Ansamblis "Gintaras" susideda iš 50 jaunuolių. Jie meniškai atlieka lietuvių liaudies muzikos, dainų, šokio ir žodžio pynę iš per 20 dalykų, kurie yra sulieti į vieną ištisinę programos eigą ir atliekami bepranešėjo tarpininkavimo. Ši grupė darniai atlieka savo meninę programą, palydima vienintelio Amerikos žemyne egzistuojančio lietuvių liaudies instrumentų orkestro iš tokių retai čia girdimų instrumentų, kaip kad beržiniai trimitai, rageliai, birbynės, skudčiai, vamzdeliai ir įvairių rūšių kanklės. Tos muzikos skliautuose nus kamba mūsų senos liaudies dainos, ragelių raliavimai ir jau išėivijoje sukurti veikalai, o linksmi ir sklandūs šokiai pakelia visų nuotaką: mes visi, nors trumpam laikui, mintimis grįžtame į savo tėvų žemę Lietuvą.

Montrealio Jaunimo Ansamblio kūrėjas ir dartinis jo vadovas yra Zigmas Lapinas

"Gintaras" čia minėtąją programą vykdys Bostono Lietuvių Piliečių Klubu salėje, So. Bostone, 368 W. Broadway, gegužės 23 dieną 3 valandą popiet. Bostono ir apylinkių lietuvių

SIMAS anglų kalba

Rėmėjų balsai:

Pirmasis šimtininkas-rėmėjas prelatas Jonas Kučingis —

Su geriausiais linkėjimais jūsų naujiems planams. Tepasirodo Simas angliškai, o Dievas duoda jėgų ir įkvėpimo.

Dirvos novelės konkurso mecenatas Simas Kašeliūnis —

Su giliu susižavėjimu seku pastangas perduoti pasauliui tragediją, ištikusią mūsų tautietį besiekiantį laisvės... (100 dol.).

Prašęs neskelbti pavardės, tautietis i. Chicagos:

Tai kietas lietuviškas nusistatymas jamžinti Simą Kudirką pasaulyje (101 dol. 01 ct.).

Juožas Vitėnas —

Sveikinu! Visada malonu jus paremti. (25 dol.).

Kun. dr. Jonas Borevičius —

Džiaugiuosi puikiu sumanymu išleisti "Simą" anglų kalba (20 dol.).

Antanas ir Vanda Mažeikiai:

Remiame "Simą" išleidimą anglų kalba. Sėkmės! (25 dol.).

Prelatas F. Bartkus: Tenkinuosi parama 50 dolerių.

Profesorius R. Sealey: Malonu sužinoti, kad Manlyland leidžia Simą. Priedu aukele. (50 dol.).

Prašęs neskelbti pavardės, tautietis iš Chicagos: Okupanto akimis žiūrint tokios knygos rėmimas yra beveik lygus Kudirkos nusikaltimui. Turiu gimines tėvynėje. Priedu pagal išgalę dešimtingę.

Dr. J. L. Giedraitis: Gera iniciatyva! Sėkmės jums! (30 dol.).

Adelė ir Julius Balsiai: Kad šioji knyga taptų viena iš labiausiai skaitomų knygų. (50 dol.).

Dr. Veronika ir Kazys Lekniai:

Mums malonu, kad galime būti naudingi šiam sumanymui. (100 dol.).

Edmundas Jasiūnas: žemai lenkiu galvą prieš taip greitai ir taikliai sugalvotą žygdarbį. (10 dol.).

Adelė Yankus: Siunčiu čekį 100 dol. Simui išleisti anglų kalba. Kad tik greičiau.

Aleksandras Šimkus: Priimkite mano paramą Simui išleisti. Priedas: 25 dol. čekis.

Vladas Pažiūra: Nuoširdžiai remiame su- prastą reikalą. (10 dol.).

Poetas A. Gričius: Knygai išėjus prašau pri-

bendruomenė nuoširdžiai kviečia visus atsilankyti.

Izidorius Vasyliūnas — 10 dol.

A. Ruzgas: Prašau atsiųsti dvi autografuotas knygas (10 dol.). Kpt. Jurgis Gliudys: Laikykis, tėve, ir nebok kliūčių! (100 dol.).

Dirva mielai talkina "Simui" pasirodyti anglų kalba. Kas nori tą darbą paremti, prašomas siųsti čekį, parašius jį J. Gliudos vardu. Dirva persiūs autoriui.

AUKOS DIRVAI

Atnaujujant prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

T. Vaitekūnas, Parma 2,00
A. Kiršonis, Inglewood 7,00
A. Lapinas, Chomedey 2,00
K. Mažonas, Parma 2,00
N. Linkus, Hickory Hills 2,00
F. Navickas, Cleveland ... 2,00
V. Dedulionis, Cleveland .. 2,00
M. Boguta, Detroit 2,00
N. Chernetzky, Cleveland .. 2,00
M. Jokubaitis, Detroit 2,00
A. Traška, Chicago 7,00
D. Giedraitis, So. Elgin ... 7,00
J. Juodvalkis, Chicago 1,00
E. Jarašūnas, La Mirada .. 5,00
G. Biskis, Clarendon Hills 2,00
A. Valiūšaitis, White Plains 2,00
A. Daumys, Syoset 2,00
V. Stugis, Cleveland 2,00
A. Bielskus, Wickliffe 5,00
Č. Žilionis, Chicago 3,00
V. Venckus, Venezuela 7,00
V. Tomkus, Juno Beach ... 3,00
J. Kalnietis, Baltimore 2,00
J. Jankaitis, Toronto 3,00
P. Kaspariūnas, Rahway ... 2,00
J. Ramūnis, Victoria 2,00
J. Žostatutas, Richton Pk. 5,00
A. Juškevičius, Cicero 2,00
S. Mankus, Chicago 2,00
J. Merkys, Hartford 1,00
A. Martus, Cleveland 7,00
J. Vadopalas, Cicero 2,00
M. Rėklaitis, Chicago 2,00
J. Stukas, Mountside 10,00
J. Klimas, Gary 10,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• LIETUVOS PAJŪRIS, 1970 m. Nr. 4. Leidžia Kanados Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos centro valdyba. Išeina keturis kartus per metus. Vyr. redaktorius A. Lymantas, Redakcija 5260 10th Ave. Rsm. Montreal 405, P. Q., Canada, Prenumerata metams 2 dol.

• LIEPSNA. Leidžia Montrealio lituanistinė mokykla. Leidinys 16 psl., spausdintas rotatorium, išleistas 1971 m. vasario 16 d. Redaguoja Rasa Lukoševičiūtė, padėjėjas — Gintaras Nagys. Jiems talkina dar visas būrys jaunimo rašais, piešiniais.

MŪSŲ NUOŠIRDŽIAM PRIETELIUI

A.A.

Kun. dr. STASIUI VALIUŠAIČIUI

mirus, Mamą Lietuvoje, broli Juozą

čia ir kitus brolius ir seseris čia ir

anapus užjaučiame ir skausmu dalina-

mės

Algirdas ir Herta
Joniai - Januškevičiai

JONUI NEKUTAVIČIUI

mirus, sūnams DR. VALENTINUI

ir LEONUI NEKAMS ir jų šeimoms

nuoširdžią užuojautą reiškia ir kar-

tu liūdi

Eugenija ir Juozas
Danguolė ir Eugenijus
Bartkai
Ona Pulkauninkienė

A.A.

JONUI NEKUTAVIČIUI

mirus, sūnams DR. VALENTINUI ir LEONUI NEKAMS ir jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia ir kar-

tu liūdi

Jurkūnai
Chicagoje

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

G. Verdi 4 v. opera

LA TRAVIATA

Operos spektakliai:

1971 m. gegužės mėn. 1 d., 8 val. vak.

1971 m. gegužės mėn. 2 d., 3 val. popiet,

1971 m. gegužės mėn. 8 d., 8 val. vak.

ALEKSANDRAS KUČIŪNAS,
dirigentas ir režisierius

Spektaliai —

Marijos mokyklos auditorijoje,
67th & So. California Ave.
Chicago, Illinois

Bilių kainos: 8, 7, 6, 5 ir 4 dol. Premjerai \$1.00
brangiau.

Visi bilietai gaunami Marginiuose.

Užsakant bilietus paštu, prašome siųsti čekį LITHUANIAN OPERA OF CHICAGO pavadinimu, kartu su sau pačiam adresuotu voku ir pašto ženklų, būtinai pažymint ir spektaklio datą, čiu adresu:

MARGINIAI,
2511 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629

VISI LIETUVIAI NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAMI
ATSILANKYTI.